

ЛОЗАРСКИ ПРЪГЛАВЪ

276

ГОД. III. КН. I.
ЯНУАРИ 1915 Г.
ПЛЪВЕНЪ.

СПИСАНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО НА
БЪЛГАРСКИТЪ
ПЕПИНИЕРИСТИ — ЛОЗАРИ.

REVUE DE VITICULTURE

Revue mensuelle de la Société des pépiniéristes
et viticulteurs bulgares paraissant à

PLEVEN
BULGARIES.

СЪДЪРЖАНИЕ.

Къмъ Читателиѣ	Стр. 1.
Акциза върху вината	3.
Една малка поука отъ анкетата върху възобновенитѣ лозя—Д. Г. Овчаровъ	7.
Законъ за вината и грозовитѣ продукти Хр. С. Георгиевъ	8.
Директнитѣ производители—Н. Недѣлчевъ	17.
Двѣ думи за директнитѣ сортове—Ив. Добревъ	19.
По прѣдпазване и лѣкуване на лозята—И. И. Хранковъ	20.
Каква сума се употрѣбѣва годишно въ България за фалшифицирано вино—Цв. Пеневъ	23.
Прѣгледъ на статиитѣ по овощарство, прѣзъ настоя- щата година—В. Стрибрни	25.
Туберкулозата по овощнитѣ дрѣвчета Ас. Ивановъ	27.
Практически съвѣти—първото прѣтакане—Н. Н.	28.
Трибуна	29.
Хроника	33.

СЪТРУДНИЦИ.

Хр. С. Георгиевъ—Главенъ инспекторъ по лозарство въ Министерството на Земледѣлието.

Бълчо Ив. Бѣлчевъ—Лозарь-винарь, специалистъ агрономъ при Старо-Загорската държавна катедра.

Д. Г. Овчаровъ—Лозарь-винарь, учителъ въ Земледѣлското училище—Плѣвенъ.

И. И. Хранковъ—лозарь-винарь, управитель на Евксиноградскитѣ царски лозя и изба.

Дончо Бѣчеваровъ учителъ-лозарь-винарь въ земледѣлското училище, Обр. Чифликъ—Русе.

Н. Чукуровъ—Лозарь-винарь, учителъ въ Земледѣлското училище с. Садово.

С. Грековъ агрономъ специалистъ при Св. Синодъ—София.

Цв. Пеневъ—лозарь, управитель на Държавния лоз. разсадникъ—Ломъ.

Ив. Добревъ—лозарь-винарь, техникъ въ Държавната изба—Плѣвенъ.

Н. Недѣлчевъ—лозарь-винарь, учителъ въ Лозар.-винар. училище—Плѣвенъ.

Ал. Ст. Кардалевъ—учителъ, лозарь-винарь, сега пратенъ на специализация въ Парижъ.

В. Мариновъ—лозарь-агрономъ въ гр. Ловечъ.

Л. Ив. Кѣнчевъ—лозарь-винарь-учителъ въ Земледѣлското училище—Кюстендилъ.

В. Стрибрни—овощарь-учителъ въ Земледѣлското училище—Садово.

634
9. 10. 11
634/105/100
ГОДИНА III. ПЛЪВЕНЬ, ЯНУАРИ 1915 г. Кн. 1.

Излиза всѣки мѣсець освѣтъ, ноември и декември.

Годишенъ абонаментъ за България 4 лв. за странство 6 лв.

Обявления и реклами се приематъ по споразумение. Ржкописи не се връщатъ.

Всичко, което се отнася до списанието, се испраща до редакцията на Сп.

„Лозарски Прѣгледъ“ — Плъвень.

Къмъ читателитѣ.

Съ настоящата книжка Лозарски Прѣгледъ стѣпва въ третата си годишнина. Въ двѣ години нашето списание успѣ да се популяризира между лозарското съсловие и да намѣри горещъ приемъ между всички съзнателни лозари и винари. Всичко това иде да подчертае за сѣтень пѣтъ, че у насъ се чувствува силно нуждата отъ едно такова специално списание, което да освѣтлява лозаритѣ по различни въпроси отъ професията имъ, да ги държи въ течение на прогреса, който лозарската наука прави въ насъ и въ странство, да имъ съобщава всички мѣроприятия, които държавата мисли да прѣдприема за въ бъдаще,—съ една дума да имъ бжде пжтеводителъ въ тази, пълна съ новости за тѣхъ, професия—занаятъ.

Лозарски прѣгледъ си е поставилъ за цѣль, да се нагоди за нуждитѣ на лозарското съсловие и да ги задоволява до колкото това е възможно. На списанието сътрудничатъ най-добритѣ ни агрономи специалисти, които въ лицето на списанието виждатъ едно прѣкрасно сръдство за разпространяване новитѣ идеи и познания. Тука редакцията счита за свой дългъ да благодарни на всички свои сътрудници за съдѣйствието, което тѣ сж и указали до сега и разчита за напрѣдъ на тѣхната по-

мощь, за да може списанието съвсѣмъ да закрѣпне и да достигне оная висота, която се желае отъ всички.

Освѣнѣ бившитѣ си сътрудници, поканили сме и нѣкои отъ младитѣ ни сили, които надѣваме се, ще солидаризиратъ усилията си съ нашитѣ, за да може съ списанието да се даде потокъ на нашето лозарство и да се постави то въ единъ надѣждень пѣтъ.

Лозарски прѣгледъ ще бжде съединителната нишка между лозаритѣ отъ една страна и специалиститѣ отъ друга. Сега, когато новото ни лозарство още не е стѣпило здраво на краката си, когато срѣща на всѣка стѣпка нови несполуки, особено е важно, щото лозаритѣ да бждатъ постоянно въ контактъ съ специалиститѣ, които чрезъ списанието могатъ да дадатъ найголѣма гласность на въпроситѣ, интересуващи лозарско-то съсловие, Ето защо, съзнавайки голѣмата полза отъ съществуването на такова едно списание и окуражена отъ досегашния му успѣхъ, редакцията е твърдо рѣшена да продължава издаването на Лозарски Прѣгледъ за напрѣдъ, като внесе нови подобрения въ подреждането на материала и като прибави нѣкои нови отдѣли. Редакцията ще засѣга въ всѣки брой актуелни въпроси отъ политико-икономически характеръ, които да интересуватъ отблизо лозаря. Покрай специално лозарскитѣ и винарскитѣ статии, редакцията намира за умѣстно да открие и единъ овощарски отдѣлъ, кждѣто накратко ще бждатъ застъпени чисто овощарски въпроси. Овощарството и Лозарството винаги сж вървѣли подъ ржка и отварянето на този отдѣлъ нѣма да ни отклони отъ цѣльта, а ще запълни една празнота, която се чувствуваше до сега. Ще бждатъ по обширно застъпени отдѣлитѣ за практическитѣ съвѣти и хрониката, които живо интересуватъ читателитѣ ни. Отдѣлтѣ „Трибуна“, въпрѣки нашето желание, биде застъпенъ въ миналитѣ книжки повече отколкото трѣбваше. Ние, обаче не можахме да прѣгълтнемъ една явна провокация, хвърлена ни отъ единъ почитаемъ събратъ, който види се, завидилъ на положението, което Лозарски Прѣгледъ си създаде, опита се да го обезличи. Ние използваме това обстоятелство тукъ за да заключимъ, че като завижда на популярността на Лозарски Прѣгледъ, събратата му прави голѣма честь, а слѣдъ като гласътъ му остана „гласъ въ пустиня“, това ни даде още по голѣма вѣра въ бждащето и успѣхътъ на списанието ни.

На край, като благодаримъ повторно на Г. Г. сътрудницитѣ, които дадоха моралната си подкрѣпка на списанието, държимъ така сжщо да благодаримъ и на всички г-да абонати, които съ материалната си подкрѣпка подържатъ съществуването на Лозарски Прѣгледъ, списание което има единичката задача да бди надъ тѣхнитѣ интереси, когато тѣ бивагъ накърнени отъ когото и да било.

Редакцията.

Акциза върху вината.

Въ Държавния бюджетно-проектъ за 1915 год. Финансовия Министъръ бѣше прѣдвидилъ приходъ отъ акцизъ върху виното. Значи, ще се облагатъ всички вина безъ разлика дали сж тѣ натурални, петиотизирани (пращинени вина), фалшифицирани (по-студенъ начинъ и пр.) и външнитѣ вина съ акцизъ по 5 ст. на литъръ.

Тая финансова мѣрка, макаръ че се налага отъ нуждитѣ на Държавата, изненада и стрѣсна всички—лозари, винари, кръчмари и консуматори на вию, и почнаха да текатъ, като порой, протести и резолюции отъ всички крайща на царството.

Крупнитѣ винари-складажий бѣха най-усърдни и смѣли въ тия протести, защото познаватъ добрѣ своитѣ материални интереси и трѣбваше да броятъ десетки хиляди лева.

Лозаритѣ, понеже ги засѣга косвенно тоя данѣкъ, бѣха най-несмѣли и неопрѣдѣлени въ резолюциитѣ си. Тѣхнитѣ протести бѣха на много мѣста продиктувани и редактирани отъ кръчмаритѣ. А неоспоримо е, че интереситѣ на лозаря сж въ явно противорѣчие съ тия на кръчмаритѣ. Невъзможно ни е да разгледаме тукъ всички резолюции, а ще се задоволимъ съ една отъ най опрѣдѣленитѣ — тая на Плѣвенскитѣ лозари, а именно:

Резолюция.

Плѣвенскитѣ лозари, безъ разлика на политическо убѣждение, събрани по поканата на Плѣвенското лозарско дружество, на общо събрание на 26 ноември въ салона на др-во „Съгласие“, разгледахме новия бюджетпроектъ върху налога на вината.

Събранието, като взема прѣдвидъ:

1) Че лозарството и винарството у насъ, поради неблагоприятнитѣ климатически и др. условия, се намира въ крайно лошо положение, вслѣдствие на което доходътъ му не покрива разхода;

2) Че икономическата политика на държавата трѣбва да има за цѣль прѣмахване прѣчкитѣ за максималното развитие на тази иначе толкова доходна култура;

3) Че новия налогъ върху натуралнитѣ мѣстни вина косвенно туря кръсть на и безъ това западналото лозарство и хвърля въ опростояване маса български граждани—лозари;

4) Че въпрѣки неодоходността и нерозовото положение на лозарството и винарството, лозаритѣ плащатъ своя данѣкъ

на държавата, чрѣзъ поземления данѣкъ върху лозята, който е 4—5 лева на декарь, та е безчовѣчно отъ страна на държавата, да взема за единъ и сжщъ артикулъ два пѣти данѣкъ, когато той се намира въ едни и сжщи рѣдѣ и стойността му е неизмѣнена и.

5) Че съ новия налогъ се отварятъ широко вратитѣ за чуждия вносъ и фалшификацията на вината, което е въ явенъ ущърбъ на мѣстното лозарство и винарство.

Р ъ ш и:

1. Най-енергически протестира противъ новия бюджетно-проектъ за облагане натуралнитѣ мѣстни вина съ какъвто и да било налогъ;

2. Настоятелно иска да се облагатъ съ високъ налогъ фалшифициранитѣ, петиотизираниитѣ и внасянитѣ отъ вѣнъ чужди вина;

3) Апелира къмъ всички български лозари да подкрѣпятъ настоящата резолюция и

4. Настоящата резолюция да се поднесе чрѣзъ специална депутация на Господина Министра на Финансиитѣ, Господина Министръ Прѣдседателя, Министеру Земледѣлието и Държ. имоти, Прѣдседателю Камарата, водителитѣ на политическитѣ партии; мѣстнитѣ народни прѣдставители и за напечатване въ всички партийни органи и ежедневни вѣстници.

Прѣдседателъ: П. МОНОВЪ.

Секретарь: Г. К. ЧЕРВЕНКОВЪ.

Значи плѣвенскитѣ лозари ясно и категорично искатъ, не само, отмѣняването на акциза върху натуралното вино, а и настояватъ да бждатъ обложени съ високъ налогъ петиотизираниитѣ и вѣншнитѣ вина.

Резолюциитѣ на винаритѣ-крѣчмари сж съ искания да бжде отмѣненъ акциза върху всички вина, което е невъзможно и ако това неможе, то поне натуралнитѣ да не бждатъ освобождавани отъ такъвъ.

Горната резолюция е поднесена Г-ну М-ру финансиитѣ отъ специална депутация. Тя съ данни въ рѣчка му е доказала, че нуждния му приходъ ще получи само отъ правенитѣ и чуждитѣ вина, които сж 157,000,000 литри срѣщу 84,000,000 литри натурални и е обяснила, че ако не бждатъ освободени натуралнитѣ, ще се нанесе смъртенъ ударъ на новото лозарство. На въпроса му какъ ще може да се опрѣдѣля кое е натурално и произведено отъ грозде, за да се не облага и кое е правено за да се облага сж отговорили слѣдното: Вѣнъ отъ редовнитѣ регистри за внесено и изнесено грозде, вино

и захарь въ избитѣ и анализата ще се вземе за норма 100 л. пращина колко вино даватъ и слѣдъ изслѣдването на пращинитѣ ще се намѣри правеното вино, което да се облага и пр.

Министра, въпрѣки голѣмия натискъ и влияние на крупнитѣ винари—складажии, слѣдъ като е благодарилъ на депутацията за обясненията, обѣщаль да не облага натуралнитѣ вина, което му прави честь, като е казалъ, че при изработване на правилника за събиране на тоя данѣкъ, ще покани специалисти и практики лозари.

Не слѣдъ много, обѣщанието на Г-на М-ра стана свършенъ фактъ, като при разглеждане на тоя данѣкъ въ камарата каза: „Казахъ при изложението си, че за попълването на дефицита въ бюджета посочихъ новъ данѣкъ—акцизъ върху виното. Вие знаете, че новитѣ лозя сж освободени за нѣколко години отъ данѣци и като тѣй тая нова финансова мѣрка трѣбва да не ги засѣга.

Азъ съмъ рѣшилъ да прѣхвърля данѣка на фалшифициранитѣ вина, както искатъ въ резолюцията си Плѣвенскитѣ лозари. Ний нѣмаме интересъ да повдигаме протеститѣ на лозаритѣ, а да ги насърдимъ.....“

До колкото знаемъ, прието е окончателно да не се облагатъ натуралнитѣ вина, а само другитѣ.

Да видимъ сега тая мѣрка ще донесе ли полза на новото лозарство. Беспорно, да!

Старитѣ лозя се изгубиха и на мѣстото имъ сезасаждатъ новитѣ-американски, които струватъ много скъпо и даватъ грозде по-слабо на захарь—вино по-слабо на спиртъ.

Производството на натурално вино е много малко и не може да удовлетвори консумацията на вино. Липсата на вино се набавя отъ петиотизацията на външните вина. Фалшификацията на виното е толкозъ разпространена, усвършенствувана и свободна у насъ, че едва ще срѣщните нѣйде натурално вино. Тя не само, че не позволява—не пуца на пазаря натурално вино, защото го конкурира, а и измѣни понятието за вкуса на виното и често пѣти консуматоритѣ прѣдпочитатъ правенитѣ вина прѣдъ натуралнитѣ, които иматъ своитѣ особености въ вкуса.

Фалшификацията е достъпна и позволена само на едри-тѣ винари и кръчмари (правилника за акциза позволява да се прави вино, но да иматъ патентъ, а това може само едрия) и ползва само тѣхъ, а ощетява консуматора, лозаря и спѣва развоя на новото лозарство. Дребния лозарь, лишенъ отъ това срѣдство за борба, е принуденъ да продава гроздето си на низка цѣна на кръчмаритѣ, защото ако го обърне на вино, трѣбва да го продава на цѣната на правенитѣ, което не му изнася и е съсипително за него. Обложено, правеното вино съ акцизъ ще трѣбва да се продава на по-висока цѣна, а съ това се открива пѣтъ, пазаря на натуралното.

Облаганието на правенитѣ и външнитѣ вина съ акцизъ е първата резултатна стѣпка за ограничаванieto на фалшификацията и въ послѣдствие, прѣмахванието ѝ.

Не сж прави кръчмаритѣ, че съ ограничаванieto производството на петно у насъ ще се даде възможность на външното такова да се внесе, защото и него облагатъ, и при добра контрола въ митницитѣ може да се намали до минимумъ вноса му, Търговскитѣ ни договори съ другитѣ държави ни задължаватъ да се внася само натурално вино, а никоя държава не може да изка да внася у насъ правени вина, които сж забранени въ самата нея.

Вѣрното е, че съ тоя данѣкъ ще се намали производството на фалшиво вино и пр., но въ замѣна на това ще се засили новото лозарство и на пазаря ще се появи съ по-големо количество натурални вина. При равни цѣни или при малка разлика между натуралното вино и правеното, пияча ще прѣдпочита първото. Отъ всичко това ще спечелимъ всички.

Консуматора ще пие натурално и здравословно питие вино, ще се създаде единъ потикъ въ новото лозарство и маса работници, дребни собственици ще си намѣрятъ работа и прѣпитание. Държавата ще спечели най-много, защото и най-голитѣ бърда ще се използватъ, въ послѣдствие ще има голѣми приходи отъ данѣка върху лозята и акциза върху пращинитѣ и пр.

А лозаря ще получи наградата за своя трудъ и ще може слѣдъ като балансира прихода и разхода, да му остане печалба за да живѣе.

Ний знаемъ, че и съ тая мѣрка не ще се спрѣ фалшификацията, но всѣтаки е стѣпка напрѣдъ и косъ за да се търси отъ заинтересованата власть—акцизнитѣ, кое е натурално и кое е правено вино.

Ний не можемъ освѣнъ да поздравимъ всички лозари съ една побѣда надъ общото зло.

Ползваме се отъ случая да обърнемъ вниманието на всички лозари, че ако не бѣха протестирали колективно и ако нѣмаше организация да организиратъ тая борба и донесатъ тая побѣда, щѣха всички да изнемогватъ подъ новия данѣкъ.

Ето какъ може да се получи резултатъ отъ колективната постѣпка—борба.

Нека не мислимъ, съ това само да се задоволимъ, защото резултатъ ще почувстваме отъ тая мѣрка, ако се прилага строго и правилно.

Затова налага ни се да слѣдимъ при изработването на самия правилникъ и въобще прилагането, му лозаритѣ трѣбва сами да станатъ безплатни агенти на властѣта.

Фалшификацията на вината ще се прѣмахне само когато всички лозари се сдружатъ и съ всички позволени срѣдства поведатъ борба и докажатъ на всички, че съ прѣмахването ѝ ще се накърнятъ интереситъ на шепа фабриканти, а ще се създадатъ условия за бързото възобновяване на лозарството ни, отъ което ще спечели лозаря, консуматора и държавата.

Прочие, лозари сдружавайте се, за да сме силни, защото макаръ и прави не сме ли силни нѣма кой дани слума

Ч.

Д. Г. Овчаровъ.

Една малка поука отъ анкетата върху възобновенитъ лозя.

Лозята възобновени отъ дребнитъ собственици, главно въ селата, сж по-грижливо отгльждани и тѣхното състояние е по задоволително и въ вегетативно и въ плодносно отношение. Понятието дребенъ собственикъ, въ случая, не значи изобщо такъвъ, а дребенъ собственикъ на лозя. И дѣйстви-телно, тия отъ земледѣлцитъ изъ селата, които сж си възобновили сравнително ограничено количество декари лозя, иматъ възможность да извършватъ въ лозята си всички почти практики съ помощта на членоветъ на собствелитъ си семейства, което значи тия работи да се извършватъ и съвѣстно и при добра смятка. Всѣкому е извѣстно, че новитъ лозя не вървятъ добръ въ вегетацията си или не могатъ да възнаградятъ въ достатъченъ размѣръ вложения капиталъ, главно поради недоброкачествената и скѣпа работа извършвана въ тѣхъ; рѣзитбата, прѣскането противъ пероноспората, филизването и кършенето—сж практики и много важни, съ своитъ послѣдствия, за вегетацията и плододаването и много скѣпно плащани, поради деликатното си естество.

Малкитъ лозя трѣбва да прѣобладаватъ въ селата, гдѣто главния поминакъ на населението е отъ земледѣлческото производство, въ тѣсна смисълъ на думата взето (зърнено).

По голѣми комплекти лозя могатъ да се отгльждатъ добръ, тамъ гдѣто лозарството е изключителния занаятъ на отдѣлни хора, или пъкъ то дава колоритъ изобщо на стопанствата.

Въ тоя случай, наистина остава скѣпотията на работната рѣжа, която скѣпотия може съ голѣмъ резонъ, да се прояви по осѣзателно. Но затуй пъкъ компенсация ще има безъ друго, отъ обстоятелството, че наемнитъ работници винаги ще еждатъ контролирани отъ самия ступанинъ, който ще е и

добъръ лозаръ. Често пжти наемнитѣ работници ще подпомагатъ само членовѣтъ на сѣмейството, като имъ се повѣрватъ за извършване по обикновенитѣ работи (отгрибване, загрибване, копанъ и пр.)

Въ градоветѣ, особено по голѣмитѣ, гдѣто нито ступанинѣтъ, *изключително и непосредствено* се занимава съ лозарство, нито пкъъ неговото сѣмейство, поради *суетни привички*, желае да взема участие въ такъвъ единъ занаятъ — *не е умна работа да се правятъ голѣми лозя.*

Законъ за вината и гроздовитѣ продукти.

Въ 6 и 7, год. II на настоящето списание ний бѣхме дали за напечатване изработения отъ една комисия правилникъ за вината. Послѣдната комисия бѣше свикана отъ Санитарната Дирекция, на която е възложенъ висшия надзоръ и контрола на хранителнитѣ и питейнитѣ вещества. Самия правилникъ, изработенъ специално за вината, имаше за цѣлъ да даде нѣкои разяснения и упжтвания по прилагането на съществующия вече законъ за „Санитарния надзоръ на хранителнитѣ и питейни вещества“, утвърденъ съ височайши указъ още прѣвъ 1904 год.

Когато разгледахме този правилникъ, ний направихме нѣкои допълнения, но сжщеврѣменно изказахме нашето съмнение въ скорошното му прилагане, толкова повече, като виждахме, че удобряването на правилника отъ висшия санитаренъ съвѣтъ се отлага и не му се дава никаква гласность или санкция. Изработването на правилника бѣше започнато прѣди войната, свърши се слѣдъ нея, но дълго слѣдъ прѣдаването му — ни гласъ, ни поменавание. Обаче, излѣзе на явѣ слѣдъ това, че висшия санитаренъ съвѣтъ като обмислилъ обстойно въпроса, дошелъ до заключение, че и съ този правилникъ не ще се допринесе много за прѣкратяването на фалшификацията на вината, която ще продължава и при наличността му, както е заобикалянъ по рано и самия законъ.

При разглеждането на правилника, както ний така сжщо и управителя на Евксиноградскитѣ лозя и изби Г-нъ Хранковъ се произнесохме, че ако има желание у властѣта, ако лозаритѣ и лозарскитѣ сдружавания ѣ улеснятъ задачата, ще може да се ограничи фалшификацията и безъ правилника — само съ съществующия законъ. Обаче за прилагането на закона никой не се грижеше. Санитарнитѣ власти нехаятъ, лозаритѣ гледатъ на работата леко, а често пжти и самитѣ прибѣгватъ къмъ нѣкои неопозволени прийоми, а съ това се даваше куражъ на жаднитѣ за пари фабриканти и фалшифика-

тори, които започнаха много явно да практикуватъ своето дѣло, тъй гибелно за нашето възбращающе се лозарство. Хванати въ явна фалшификация се изкопчваха лесно отъ наказаніята, прѣдвидени въ закона, като си служеха съ разни сръдства и забикалки. Когато въ послѣднитѣ нѣколко години работата се подхвана малко по-сериозно, когато фалшифициранитѣ вина почнаха да се познаватъ и отъ най-обикновенния пиячъ и фалшивостъта явно се изтъкваше, та се наказваха нѣколко отъ тѣзи фабриканти, тогава сщцинската фалшификация изчезна, но на сцената се явиха не по-малко опаснитѣ за нашето лозарство, петиотизиранитѣ и гализирани вина, пригответени отъ грозде, пращини и калъ, добити отъ първото прѣтакане на натуралното вино.

Тогава пъкъ се явиха на сцената изкуственитѣ бои и нуждата отъ черни грозда, каквото е отелото и др. Усили се вноса на Италианскитѣ и Французки черни вина за да може да се обагрятъ разреденитѣ отъ боята петиотизирани вина, добити отъ нѣколкократното заливане на едни и сщци пращини.

При разглеждането на изработения правилникъ, почит. Санитаренъ висши съвѣтъ се е натъкналъ на много липси, които ще затрудняватъ прѣслѣдването и коренното излѣкуване на болестъта (да се подправятъ вината) и съ право е отхвърлилъ правилника, и е наредилъ да се изработи единъ специаленъ законъ за вината.

За тази цѣль бѣше назначена нова комисия, състояща се отъ едиинъ лѣкаръ (за прѣдседателъ), 2 химици, единъ магистратъ и единъ винарь, на която бѣ възложено изработването на специалния законъ. Комисията привърши своята работа, като гледаше закона да бжде ясенъ, кратъкъ и категориченъ, Къмъ него се изработиха и наказаніята, които ще трѣбва да се прилагатъ върху пригответелитѣ, окривателитѣ и продавачитѣ на вина, добити не отъ гроздето чрѣзъ алкохолна ферментация.

Изработения законъ за вината и гроздовитѣ продукти ще има за цѣль да ограничи и продажбата на фалшифицирани винѣни коняци, джибровки и каленки, като наказанието за тѣхъ ще бжде както и за продавачитѣ на фалшифицирани и подправени вина. Съ доброто прилагане на този законъ ще се допринесе твърдѣ много за бждащето на нашето лозарство.

Изработения законъ е слѣдния:

Законъ за вината и гроздовитѣ продукти

Чл. 1. Забранено е фабрикуването, държането, прѣнасянето за проданъ, излагането и продаването на питие подѣ

название вино, което не е получено отъ сокътъ и кашата на прѳсно грозде, чрѳзъ алкохолна ферментация.

Чл. 2. Забранено е приготвянето, излагането за продажъ и продаването петиотизирани (пращинени вина) и гализирани (увеличаване количеството на виното чрѳзъ вода захаръ или алкохолъ), а така сжщо и смѳсването на обикновени вина съ овощия.

Чл. 3. Не се позволяватъ и се смѳта за фалшификация, манипулации, които иматъ за цѳль да измѳнятъ естествения съставъ на виното, било за измамване купувача върху качеството или произхожданието, било за маскиране развалата му.

Чл. 4. Виното не трѳбва да съдържа въ литръ повече отъ това количество сѳрна киселина, което отговаря на два (2) грама Калиевъ сулфатъ и не повече отъ четирестотинъ и петдесетъ милиграма сѳренъ двуокисъ, отъ който максимумъ 100 м. грама въ свободно състояние.

Чл. 5. Вино, което съдържа повече отъ 0.50 сантиграма въ литръ натриевъ хлоридъ (готварска соль) не се допуска за продажъ.

Чл. 6. Не се позволява приготвяне на сладки вина освѳнъ отъ мжстъ или вино. Подслаждането имъ може да става чрѳзъ сгѳстявяне на мжстъта, стафиди (изсушено грозде) и захаръ. Послѳднитѳ трѳбва да бждатъ декларирани.

Чл. 7. Подъ името вино безъ алкохолъ ще се разбира чиста гроздова мжстъ запазена чрѳзъ стерилизиране.

Чл. 8. Не се позволява приготвяне на шумещи вина, освѳнъ отъ мжстъ или вино. Подслаждането и ароматизирането му ще става съ ликьоръ, приготвенъ споредъ винарската наука.

Чл. 9. Вино „Вермутъ“ е ароматизирано вино, изкуственото му подслаждане не се допуса да става освѳнъ съ обикновена захаръ, която да бжде декларирана. Ароматизиратото му става съ разни трѳви и корени, а не съ готови есендии.

Чл. 10. Никой нѳма право да приготвяла и излага за продажъ и да продава подъ името виненъ конякъ, джибровка, каленка и други питиета, приготвени не отъ вино, гроздови пращини и калъ, добита при прѳтакането на вината.

Чл. 11. Нарушителитѳ на горнитѳ наредби да се наказватъ по чл. 24 и 25 наказ. разпор. къмъ закона за вината

Чл. 12. Всѳки винаръ е длѳженъ да облѳпява сждоветѳ, въ които съхранява виното съ етикетъ, безъ съкращения, гдѳто да е обозначено видътъ, мѳстопроизхожданието и годината на виното. Такива надписи не сж задължителни за бутилки или сждове, въ които виното се отнася отъ купувача веднага, или се консумира на самото мѳсто.

Чл. 13. За ония манипулации или операции, както и за нѳкои вещества, които се позволяватъ отъ винарската наука,

било за прѣчистване, било за съхранение на виното, така сжщо и на методитѣ по изслѣдването му и нормитѣ му, Върх. Медец. Съвѣтъ ще изработи особенъ за това правилникъ.

Чл. 14. Сжществующитѣ до сега закони и наредби противорѣчящи на настоящия законъ за виното се отмѣняватъ (и нѣматъ сила).

Чл. 15. Настоящия законъ влиза въ сила отъ денѣтъ на обнародването му въ Държавния Вѣстникъ.—

Наказателни разпореждания къмъ законопроекта за вината.

Чл. 23. Който се възпротиви на санитарнитѣ и други органи, натоварени съ надзора на вината при изпълнение на службата имъ, а така сжщо който укрие отъ тѣхъ вина, които тѣ поискатъ да прѣгледатъ, наказва се съ запиране отъ 1—15 дни, или съ глоба до 150 лева;

Чл. 24. Който наруши прѣдписанията на височайши утвърденитѣ правилници, основани на настоящия законъ, се наказва съ запиране отъ 1—30 дни, или съ глоба до 300 лв.

Чл. 25. Който приготвява, или държи за проданъ или продава подправени и врѣдни за здравето вина, наказва се съ запиране отъ 1—6 мѣсеца и съ глоба до 2,000 лева. Ако ли подправенитѣ вина не сж врѣдни за здравето, виновния се наказва съ едно отъ тия наказания-запиране или глоба:

Чл. 26. Който приготвява, продава или излага за проданъ, вино безъ да пази нуждната чистота, а така сжщо който продава въ сждове, употреблението на които може да поврѣди човѣшкото здраве, наказва се съ запиране отъ 1—10 дни, и глоба до 50 лева:

Чл. 27. Въ случай, че отъ неспазване надлежната чистота и отъ употреблението на сждоветѣ послѣдва врѣда за здравето на човѣка, виновниятъ се наказва, освѣнъ съ затворъ до 10 дни, но и съ глоба до 500 лева.

Чл. 28. Ако отъ употреблението на подправени вина послѣдва тѣлесна поврѣда, или смъртъ, виновниятъ се наказва по общия наказателенъ законъ.

Чл. 29. Който не изпълнява разпорежданията на чл. 12 отъ настоящия законъ, наказва се съ глоба отъ 25—100 лева, или съ запиране отъ 1—30 дни.

Чл. 30. Освѣнъ горнитѣ наказания, конфискува се подправеното вино, което, ако е врѣдително за здравето, се уничтожава, ако ли не—продава се за въ полза на общината за благотворителна цѣль, Независимо отъ това, сждътъ може да постанови: а) публикуване присждата за смѣтка на виновния и в) затваряне заведението врѣменно, най много за 3 мѣс.

Чл. 31. Въ случай на повторение (рецидива), прѣдвиденитѣ въ настояща законъ наказания се удвояватъ. Нарушението се счита за повторено, ако е извършено прѣзъ единъ петгодишенъ периодъ отъ датата на първото осъждане.

Чл. 32. Санитарнитѣ и други органи, натоварени съ надзора на вината, когато неизпълняватъ добросъвѣстно своитѣ обязанности, наказватъ се дисциплинарно, съгласно закона за чиновниците, независимо отъ углавното прѣслѣждане, ако заслужаватъ такова.

Горѣцитираний законъ е доста кратъкъ и би казалъ човѣкъ, че той не е тъй ясенъ и не съдържа всичко, което трѣбва да съдържа единъ такъвъ законъ. Обаче, за да бжде на г. г. Лозаритѣ и винаритѣ ясно, какво съдържа въ себе си този законъ, ще трѣбва да знаятъ, че той е въ свръзка съ по стария законъ за санитар. надзоръ върху хранителн. и питейни вещества. Въ този законъ има прѣдвидени всички случаи за контрола—нагледна, или въ съмнителни случаи, контрола-химическа, (чрѣзъ изпращане на проби). Чл. 7-ий отъ този законъ, който ще бжде свързанъ съ новия — гласи, че надзорътъ на санитарната полиция върху питейнитѣ вещества се извършва въ всѣко врѣме. Съгласно съществуващитѣ наредби, закони и правилници, санитарната полиция има право да влиза въ всички фабрики, изби, магазини, дюкяни и пр., гдѣто се произвеждатъ, съхраняватъ или продаватъ питейнитѣ вещества, за да контролира начинитѣ на приготвянето и дали тѣ отговарятъ на дѣйствителното имъ название и произхождение. Ако се хване противно на закона работене на самото мѣсто, тогава веднага ще бжде съставенъ актъ отъ прѣглеждачитѣ и не ще има нужда отъ вземане проби, което ще става при извършена вече работа, която не може да бжде открита, освѣнъ чрѣзъ химическитѣ анализи. Послѣднитѣ могатъ да бждатъ извършени отъ всички държавни и градски химически лаборатории, съ което ще се ускорява работата.

Приготвянето на вина изключително отъ гроздовъ продуктъ се гарантира напълно съ първитѣ 3 члена отъ новия законъ и наказанията прѣдвидени въ чл. чл. 25 и 30 отъ същитѣ разпореджания. Съ втория и третия членъ се забраняватъ абсолютно: приготвянето на петиотизирани и гализирани вина, увеличаване на боята съ цѣлъ да се маскира нѣкой недостагъкъ, или да се прѣдстави виното, че има нѣкакъвъ другъ произходъ и пр. Само за този простѣпакъ нарушителя се наказва съ глоба до 2 хиляди лева, или затворъ отъ 1 до 6 мѣсеца, а ако виното е и врѣдно за стомаха на хората, тогава се прилагатъ и двѣтѣ наказания едновременно. Ако обаче бѣше само наказанието, то може още човѣкъ да рискува двѣтѣ хиляди лева, които ще се изкаратъ отъ виненото петио и др., ако му се оставяше за продаване; но то не му се оставя, а се конфискува и прѣдава за въ полза на общи-

ната съ благотворителна цѣль. Значи освѣнъ глобата или за-
твората, той ще изгуби сжщеврѣменно и приготвени продукти.

Отъ всичко до тукъ казано става явно, че този тѣй малъкъ на гледъ законъ ще може много бързо да тури край на фалшификацията, петиотизацията и гализацията на вината. Наистина, ще има нѣкои наивни винари и лозари, които ще мислятъ, че виното мжчно ще може да се познае дали е петиотизирано и пр. Но такива много ще се лъжатъ, защото химията е за сега тѣй напрѣднала, че може да даде точно опрѣдѣлени норми за натуралнитѣ и разрѣждани вина.

Съгласно чл. 13 отъ новия законъ ще бждатъ изработени методитѣ по изслѣдването на вината и нормитѣ му, а така сжщо ще се укаже точно какви материяли се позволяватъ отъ винарската наука, за да не пораждатъ съмнѣние въ виното, а тѣй сжщо коя материя въ каква доза може да се допуска, за да не бжде смѣтана като излишна и врѣдна.

Новия законъ за вината се работи въ свръзка съ закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата. Понеже послѣдния бѣше готовъ още за първата сесия на народното събрание, той е вече приетъ и влѣзалъ въ сила, което нѣщо стрѣсна много отъ винаритѣ, търгуващи съ петиотизирани вина, затова много идваха лично въ Министер. на земледѣлието за справка по въпроса, а други се отнасяха до държав. агрономи за освѣтление.

Както г. г. Агрономиѣ така и отъ министерството сж давани съвѣти на винаритѣ да не приготвяватъ голѣми количества петиотизирани вина, понеже закона иде ги црѣслѣдва. Въпрѣки всичко това свѣдѣнията пристигнали въ министерството, гласятъ, че нигдѣ не е спрѣно или поне намалено производството. Ето защо ще има много отъ винаритѣ да пострададъ, щомъ се заварятъ отъ закона фалшифицирани, петиотизирани или подправяни вина.

Съгласно чл. 19 отъ споменатия законъ за патентовия сборъ, упражняването на питейна търговия на дребно, на едро и на разност се позволява съ прѣдставянето на извѣстни документи отъ надлежнитѣ учреждения. Между тѣзи документи се вижда и този: че тѣ не сж осжждани за приготвянето на фалшифицирани или подправени вина. А въ втората алинея сжщия членъ е казано, че осжденитѣ 2 пжти за приготвяне, излагане или продаване на фалшификацията, или подправени вина, се лишаватъ за винаги отъ правото да упражняватъ питейна търговия. Това лишаване за винаги се простира и върху сѣмействата на осжденитѣ лица, ако членоветѣ имъ живѣятъ и работятъ заедно.

Въз основа на горното постановление, комисията по изработването на закона за вината взе рѣшение да запълни чл. 20 отъ наказателнитѣ разпорѣждания още и съ това, че сждътъ е длъженъ да явява въ акцизното управление името

на всѣки единъ осжденъ въ района му винарь, за извършено нарушение по закона.

Въ закона не е казано, че лозаритѣ, лозарскитѣ синдикати, както и дружествата, които защищаватъ изобщо интереситѣ на земледѣл. и клоноветѣ му иматъ право да извършватъ функцията на санитарнитѣ власти, обаче, това право отъ никого не имъ се отнема. Стига да иматъ послѣднитѣ желание да работятъ въ това направление, тѣ могатъ да извършватъ голѣми услуги на дѣлото.

Мнозина отъ лозаритѣ, агрономитѣ и пр. даватъ мнѣние, че освѣнъ съ анализирането производството и продажбата на голѣми количества вина безъ да сж купени или произведени, ще може лесно да се залавя, ако се иска, едно строго узаконено регистрироване на произведеното, купеното и продадено вино. Ний сме напълно съгласни съ горното мнѣние и би желали закона да се допълни съ още нѣколко члена по регистрировката на вината, какъвто образецъ даваме тукъ.

По Зарегистровката на виното.

Чл. 1. Всѣка година къмъ реколтата на гроздето, всѣки стопанинъ наемателъ на лозя и прѣкупувачъ на грозде е длъженъ да заяви въ мѣстното общинско управление: 1) пространството на лозето и приблизителното количество, което може да набере; 2) общото количество вино, което ще произведе и това което му е останало отъ стара реколтата; 3) количеството на гроздето и мъстѣта, което ще получи, или които ще изпрати другадѣ; 4) съобщението въ общината на полученото и непродадено вино съ вписва въ общия регистръ. То трѣбва да бжде приподписано и отъ заявителя на регистра, цифритѣ не могатъ повече да бждатъ поправени. Прѣписъ отъ тази декларация се дава на провѣрителя, който слѣди дали въ рамкитѣ на тая декларация става износътъ на виното по количество.

Чл. 2. Обявенитѣ количества вина се афиширатъ прѣдъ общинското управление, слѣдъ свършването на винобера. Въ това врѣме могатъ да се даватъ допълнителни свѣдѣния за малка продажба и покупка.

Въ всѣки окръгъ общата прѣцѣнка, върху която трѣбва да бжде дадена декларацията, се фиксира въ едно, колкото се може по-близо врѣме до беридбата или изтакането на виното, слѣдъ което се сезира за това окръжния съвѣтъ. За всѣка неточна декларация, нарушителитѣ се глобяватъ отъ 100 1000 лева.

Чл. 3. Всѣки, който получава мжстъ или грозде отъ нѣкдѣ, е длъженъ въ 3 дневенъ срокъ да изпълни прѣдписа-

нията на прѣдшествующитѣ членове. За всѣка невѣрна декларация се наказва съ сжщото наказание. Всѣки експедиторъ на джибри и на алкохолни ферменти е длъженъ да съобщава въ общината количеството и качеството на експедицията и на чии адресъ става това.

Чл. 4. Запрѣтено е да се излагатъ за проданъ, да се фабрикуватъ секретни винени препарати, прѣдзначени да поправятъ вината или мъстѣта, или пѣкъ да лѣкуватъ съ тѣхъ вината, както и за приготвяване изкуствени вина.

Нарушителитѣ ще се наказватъ по чл. 25 отъ закона за вината и гроздовитѣ продукти.

Чл. 5. На всички синдикати и дружества, основани съ цѣль да защитаватъ общитѣ интереси на земледѣлието и лозарството, или търговията на продуктитѣ имъ, се признаватъ правата прѣдвидени въ чл. чл..... отъ наказателния законъ, по отношение контролата на вината. Тѣхнитѣ показания прѣдъ сѣдилищата се считатъ за автентични.

Мнозина винари и лозари изказватъ желание да се позволи приготвяването иа петио за домашно употрѣбление, както е въ нѣкои съседни лозарски мѣстности. Ако има възможност да се контролира добрѣ начина на използването на пращинитѣ по този начинъ, ний нѣмаме нищо противъ това едно допълнение на закона, но се боимъ да не оставимъ една малка портичка на винаритѣ, та да, заобикалятъ закона. Добрѣ ще бжде, ако може да се прокара у насъ единъ законъ за ограничаване поупката на захарѣта съ цѣль за подобряване на вината въ долни години, както е въ Франция. Тогава къмъ него ще може да се вмъкне единъ членъ и за приготвяване на петио (пикетъ) за домашно употрѣбление. Ето едно извлечение отъ сжщия законъ въ Франция:

Законъ за подспадяване на виното—усилване на грозде отъ долни години.

Чл. 1. Всѣки, който иска да прибави захаръ на мъстѣта прѣзъ врѣме на гроздобера, е длъженъ да заяви за това най малко 3 дена по напрѣдъ. Количеството на прибавената захаръ не може да бжде повече отъ 12 кгр. на 3 хектолитри. Въ такъвъ случай, употрѣбената захаръ се облага съ такса 20 лв. на 100-тѣ кгр.. Тая такса да се събере при момента на употрѣблението ѝ.

Чл. 2. Всѣки, който иска да си фабрикува вино отъ захаръ за домашно употрѣбление, е длъженъ да изпълни формалноститѣ на прѣдидущия членъ. Количеството на захарѣта въ тия случаи не може да надмине 30 кгр. на лице, прѣсмѣт-

нато и за слугитѣ. Но сѣщо не може да надмине и 300 кгр. изобщо за сѣмейство. Приготвянето на пикетъ (петио) не е позволено освѣнъ за домашно употрѣбление, като се допуша максимумъ до 20 хектолитри.

Чл. 3. Употрѣблението на горѣозначената захаръ неможе да има значение освѣнъ прѣзъ беридбата на гроздето. Въ всѣки окрѣгъ префекта съ заповѣдъ опрѣдѣля периода за продажбата на захаръта. Това става съ съгласието на окр. съвѣтъ.

Чл. 4. Всѣко лице, което въ врѣме на гроздобера иска да има на разположение по голѣмо количество отъ 5 кгр. захаръ, е длѣжно прѣдварително да даде декларация за това и да удостовѣри за какво ще я използва.

Чл. 5. Управлението на косвенитѣ данѣци е натоварено да контролира употрѣблението на декларираната захаръ дали отива по прѣдзначението си.

Чл. 6. Неизпълнителитѣ на нарежданията, изброени въ чл. 1. и 4 се наказватъ съгласно чл. 4 отъ закона отъ 6 априль 1907 год. Нарушителитѣ на § се глобяватъ съ 500—1000 лева глоба и заловената захаръ се конфискува, Глобата се увеличава, ако се установи, че захаръта е употрѣбявана за фабрикация на вино отъ джибри, за проданъ. Въ такъвъ случай нарушителитѣ се наказватъ отъ 6 дни до 6 мѣсеца затворъ, Въ случай че приготвеното отъ захаръ джиброво вино е за търговия, то глобата се удвоява, въ случай на укривателство—наказанието—затворъ се удвоява.

Чл. 7. Разпоредданията на чл. 4 не се прилагатъ спрямо тия лица, у които по врѣме на винобера, нѣма грозде или мжстѣ нито пѣкъ разполагатъ съ ферменти. Всѣка пратка на захаръ на повече отъ 25 кгр. не съ търговско прѣдзначение, трѣбва да бѣде придружена съ нуждното удостовѣрение. Квитанцията ще трѣбва да бѣде дадена на транспортното бюро 48 часа най-късно отъ деньтъ на прѣдаването. Всѣка по голѣма порѣчка на захаръ отъ 200 кгр. трѣбва да се придружава отъ удостовѣрение, указващо за какво е прѣдзначена.

Чл. 8. Всѣки, който ще търгува съ захаръ или Глюкоза на повече отъ 25 кгр., е длѣженъ да държи регистръ по форма опрѣдѣленъ отъ административнитѣ власти за записване постѣпленията и продажбитѣ на захаръта. Тия регистри се правятъ по посоченъ отъ власта образецъ.

Въ заключение ний ще кажемъ, че ще бѣде все стѣпка напредъ, ако се прокара още тази година закона за вината и гроздовитѣ продукти, който съ течение на врѣмето, ще може да бѣде допълненъ въ тѣзи мѣста, кждѣто би се явила нужда.

Въ добавѣкъ има още да кажемъ нашето мнѣние по самата контрола и хващане на злоупотрѣбителитѣ. Нашето мнѣние по този въпросъ, е че злото би се прѣслѣдвало много по добрѣ, ако се даде право на всѣки служащъ лозаръ, па

Лозари! снабдете се съ Земледѣлски скотовъ- денъ календаръ за 1915 год.

СЪСТАВИЛИ:

Д-ръ С. Доспѣвски и Хр. Тачевъ

(Инспектори при Б. Ц. Коопер. Банка).

Настолна книга за българския земледѣлец, скотовъдец и кооператоръ; необходима на агронома и ветер. лѣкаръ и фелдшеръ за справка по земледѣлгето и клоноветъ му.

СЪДЪРЖА: оригинални статии по земледѣлието, скотовъдството и практически наставления по клоноветъ имъ, написани отъ вѣщи специалисти; свѣдения по кооперативното дѣло, земледѣлско скотовѣднитъ институти, статистика и пр.

Малъкъ форматъ 20 коли, елегантно подвързанъ, струва
1-80 лв., а неподвързанъ 1-50 лева.

На настоятелитъ се прави добра отстъпка.

За записване абонати, отнесете се до Хр. Тачевъ, ул. Генералъ Паренсовъ, № 4, София.

П Р И Р О Д А

иллюстровано популярно научно списание

Дава знания изъ обширната областъ на природнитъ науки и тѣхното приложение въ живота.

Разкрива и естественитъ богатства на страната ни.

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГОДИШНИНА

Годишенъ абонаментъ 5 лв.

Адресъ: Сп. „ПРИРОДА“—София.

МОДЕРНО винарствуване, нови методи за добиване на трайни и доброкачествени вина, отъ Ив. Добревъ—учителъ въ Лозарското у-ще—Плѣвненъ. Цѣна 1 лв.

ФАЛШИФИКАЦИЯТА и имитацията на виното и спиртнитъ питиета отъ Ив. Кюмюрджиевъ—Бургасъ. Цѣна 50 ст.

ТЪРСИ СЕ издателъ на второто издание отъ краткото ржководство по винарство отъ И. И. Хранковъ—Директоръ на Евксиноградскитъ лозя и изба—Споразумение съ авторътъ—Евксиноградъ.

СП. НОВО ЗЕМЛЕДѢЛИЕ Списание на учителската колегия въ образцовия чифликъ. Годишенъ абонаментъ 3 лв.

сп. „ЗЕМЛЕДѢЛСКА ЗОРА“

мѣсечно списание, органъ на агрономическата колегия въ Бургаския окръгъ. Цѣна 3 лв.

За Г-нъ

Гр. Плъвенъ
За д-во „Съзнание“

Открива се подписка за списание:

„Лозарски Прѣгледъ“

Год. III (1915).

СПИСАНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО НА БЪЛГАРСКИТЪ ПЕПИНИЕРИСТИ-ЛОЗАРИ.

С п и с а н и е

„ЛОЗАРСКИ ПРѢГЛЕДЪ“.

се урежда и издава въ гр. Плъвенъ съ сътрудничеството на специалисти лозари-винари-агрономи изъ цѣла България и излиза всѣки мѣсецъ, освѣнъ ноември и декември, въ размѣръ 2 печатни коли за всѣка книжка.

о о Годишенъ абонаментъ 4 лв. прѣдплатени. о о
Отстъпка 10⁰/₁₀₀ се прави на лица, които абониратъ най-малко 10 течения и внесатъ стойността имъ.

Всичко що се отнася до списанието, като ржкописи, запитвания, пари и пр. да се изпращатъ до Редакцията на списание „Лозарски Прѣгледъ“ — Плъвенъ.

Сп. „Лозарски Прѣгледъ“ ще съдържа:

- 1) Статии, засѣгащи икономическото положение на лозаря, винаря, пепиниериста и овощаря у насъ.
- 2) Специални статии по лозар., вин., пепин. и овощарство.
- 3) Статии изъ мѣстнитѣ и чуждестранни списания.
- 4) Свѣдѣния за състоянието на лозята, вината, маточницитѣ, вкоренилицата, овощията и пазаря на продуктитѣ имъ.
- 5) Практически съвѣти.
- 6) Трибуна.
- 7) Хроника.
- 8) Въпроси и отговори.

о о о о о о о о Изданието е гарантирано. о о о о о о о о

Печатница на Тодоръ Хр. Дананловъ—Плъвенъ.

82220

ако щѳте на всѳки гражданинъ, да донася за извършено нарушение на закона, като се отсжда 25 или 50% отъ глобата на този, които прѳвъ е открилъ нарушението. Въ това направление биха работили много добрѳ и акцизнитѳ власти, като се задлѳжатъ да контролиратъ и измѳрватъ освѳнъ пращинитѳ за ракия още и произведеното зарегистрирано вино.

Хр. С. Георгиевъ

Ст. София. 7 ноемврий.

Н. Недѳлчевъ.

Директни производители.

Напоследѳкъ въпросътъ за директнитѳ сортове лоози е на дневенъ редъ и интересътъ, който тѳ възбуждатъ у лозаритѳ е напълно обяснимъ. Тѳй като повечето отъ читателитѳ ни иматъ смѳтни познания върху въпроснитѳ директни лози, ние въ нѳколко статии ще опишемъ по главнитѳ нови сортове, които заслужаватъ да привлекатъ вниманието на лозаритѳ. Старитѳ директни сортове, като Отело, Жакець, Хербемонъ и др. ще изоставимъ, тѳй като тѳ отживѳха врѳмето си.

Директнитѳ сортове сж интересни главно поради това обстоятелство, че вирѳятъ повече или по-малко добрѳ върху собственитѳ си корени, а освѳнъ това противостоятъ на криптогамическитѳ болести, като мана, оидиумъ и др. Тѳзи качества сж имъ спечелили мнозина привърженици, които впрочемъ не си даватъ труда да направятъ единъ балансъ между прѳимувствата и недостатѳцитѳ имъ. Въпросътъ не е само да се намѳри сортъ, устойчивъ на филоксерата и маната. Отъ една продуктивна лоза се изискватъ повече качества. Прѳди всичко, директнитѳ сортове сж съ съмнителна устойчивостъ на филоксерата; фактътъ, че продукцията и силата имъ намалѳватъ съ възрастъта, иде да покаже, че филоксерата и тукъ проявява своята разрушителна сила. Ако има още учени лозари да се съмняватъ върху устойчивостъта на Шасла Берл. 41 В, колко остава до единъ директенъ сортъ, който се приближава повече къмъ европейската лоза. Да се използватъ директнитѳ сортове като калеми, защото имали голѳмо плодородие, не е много умно, като се вземе прѳдъ видъ, че тогава тѳ изгубватъ значението си като директни, освѳнъ това облагородени върху дивачкитѳ, *страдатъ отъ болестъта Тилоза, която ги унищожжава въ нѳколко години.*

Днешнитѳ директни сортове нѳма никога да измѳстятъ напълно европейската лоза; тѳ сж родовити, дѳйствително, но нѳмаме ли ний тѳй сжщо родовити лози? Освѳнъ това,

36258

качеството на гроздето и виното имъ може да задоволи само единъ примитивенъ вкусъ.

За сега директнитѣ сортове въ Франция и другадѣ се садятъ главно за боята на гроздето имъ. Червенитѣ сортове даватъ вино гъсто и богато на багрилни матери.

Въ насъ засаждането на директни лози въ малко количество би имало смисълъ въ мѣстности, кждѣто земледѣлието е главенъ поминъкъ и кждѣто слѣдователно стопанинътъ не може да отдѣли нужнитѣ грижи, които изисква придирчивата облагородена лоза; въ подобни мѣстности директнитѣ сортове сж найъ подходящи, тѣй като не изискватъ особени грижи. Както и да е, необходимо е прѣди всичко да се изпитатъ въпроснитѣ лози въ нашата страна, която има различенъ климатъ отъ този на тѣхното отечество. Освѣнъ това, тѣ не подходатъ еднакво за всички почви.

Най-напрѣдъ ще опишемъ по главнитѣ сортове отъ колекцията Себель (Сайбель или Зайбель).

Себель № 1.

Директния сортъ Себель № 1 е хибритъ отъ три вида лози: *Rupestris*—*Lincecumii*—*Vinifera*. Първитѣ двѣ лози сж американски, а послѣдната е европейската лоза. Прѣдполага се, че Себель си е послужилъ съ познатия французски сортъ Сенсо (Цензо).

Характеристика. Листа малки, блѣдо зелени, жбитѣ широки и закръглени, младитѣ листа сж гладки, жълто-зелени, лъскави. Напъпване мѣхнато съ розови краища. Лѣтораститѣ гладки, синьо зелени, слабо виолетови. Гроздътъ има елипсоидни зърна, черни, срѣдно голѣми, сочни, силно боядисани, сладки, доста сближени; гроздътъ е разклоненъ, срѣдно голѣмъ.

Качества. Главината е срѣдно силна, съ дебело стебло, дебели пржчки, които се вкореняватъ много лесно. Коренна система силно развита и мѣсеста. Устойчивость на филуксера та незадоволителна—по слаба отъ тази на Жакеца. Въ колекциитѣ на Монтпелийското Лозарско училище има нѣколко главини Себель № 1, които сж сега на загинване.

Ето защо, тази лоза може да вирѣе само въ дълбокитѣ, свѣжи или пѣсъкливи почви; другадѣ филуксерата ще вземе надмощие и ще я унищожи.

Сортътъ Себель № 1 е доста придирчивъ откъмъ почва; той може да вирѣе само въ почви, отговорящи на Рипария порталисъ; съ други думи не допада за варовити почви.

Себель № 1 не е много родовитъ сортъ; но нѣкои пржчки, които излизатъ направо отъ главината, сж плодни. На декаръ

може да се получатъ до 15 хектолитра вино, но 6—8 хектолитра могатъ да се взематъ като срѣдно производство. Низката рѣзидба въ случая е достатѣчна.

Виното, което се получава отъ този сортъ, е силно червено, срѣдно на алкохолъ, често пѣти кисело, съ доста добъръ вкусъ, който не се подобрява чрѣзъ остаряване.

Ето анализата на нѣколко проби вино отъ Себелъ № 1.

	Тулуза 1898 г.	Лионъ 1899 г.	Монпелие 1900 г.	Тулуза 1902 г.
Алкохолъ	9°2	7°6	7°8	8°
Киселина въ винена	7 гр. 05	7 гр. 5	7 гр. 6	9 гр. 5
Екстрактъ	28 гр. 6	20 гр. 8	19 гр.	19 гр. 7

Виното отъ сорта № 1 се употрѣбвява главно да усилва слабитѣ на цвѣтъ и екстрактъ вина; то нѣма други особени качества.

Този сортъ противостои доста добрѣ на маната, оидиума и есеното гниене. Съ едно прѣскане може да се прѣдпази отъ маната.

Себелъ № 1 е късно зрѣющъ сортъ; напролѣтъ се развива късно и на есенъ късно узрѣва; въ по-студенитѣ мѣста и изложения гроздето му даже остава незрѣло. По тази причина пролѣтнитѣ слани не могатъ да му уврѣдятъ. За върване е, че въ сѣверна България този сортъ нѣма да даде добри резултати.

Двѣ думи за директнитѣ сортове.

Трудността, която срѣщатъ лозаритѣ, при възобновлението на новитѣ лозя, ги принуждава отъ врѣме на врѣме да се обръщатъ къмъ директнитѣ сортове. Подобни сортове има и у насъ, на които се приписватъ всевъзможни качества, а това става все за интереса на лозари. Това обстоятелство е било използвано също и въ странство, за да се орабятъ лозаритѣ. Прославленото „Отело“, слѣдъ като е създавало разочоравание въ лозаритѣ, отново е било продавано подъ друго име съ по голѣма реклама, така че то е познато въ Франция съ повече отъ десетъ имена. Така се постѣпва и съ много други сортове. Лозитѣ въ България могатъ да родятъ много малко, но вино винаги ще има.

Отело, Жакець и Делаваре, и пр, директни сортове даватъ слабо вино, съ лошъ вкусъ, а нѣкои отъ тѣхъ даватъ силно боядисана мѣстъ, което възбужда апетита на спекулантитѣ. Виното имъ на всички, като слабо, се мжно запазва.

Най сѣтнѣ всѣкой има право да сѣе, каквото си ще, нали ще си плаща данъка? Но държавата, която се стрѣми да дѣйствува съ огледъ къмъ бждащето, трѣбва да се грижи за избѣгване на една несполука отъ населението, което е часть отъ тази държава. Несполуката на населението е и нейна. Не ще могатъ да се получаватъ добри вина, и катастрофата е неминуема за лозаритѣ. Който е отгорѣ трѣбва добрѣ да внимава съ длъжността, която му е вмѣнена. Вѣрно е, че слѣдъ несполуката ще се трѣгне по правия пжтъ, но защо да се допустне? Но има хора неразбрани онѣ си знае, неговото, та неговото. Ето единъ случай. Сади си единъ лозе съ нашенска прѣчка, прѣдупрѣждавашъ го, той си знае неговото. Слѣдъ, обаче, когато го копае цѣли петъ години, за да не набере нито една реколта, тогава и той признава, че неомислено е дѣйствувалъ.

Щомъ като толкозъ гюрюлтия се вдига за тѣзи директни сортове, нека най-сѣтне се позволи на тѣзи „мераклий“ да си посадятъ по единъ декаръ. Нека си му плащатъ данъка, нека му пиятъ виното, това е тѣхно право. Азъ съмъ дълбоко убѣденъ, че тѣ ще го напуснатъ, както много въ Плѣвенъ напустнаха „Отелото“, така и тѣзи ще се убѣдатъ слѣдъ като си изпразнятъ кисийтѣ всѣка година по скитане и по копане. Държавата има право да не допуска неговото вино на пазаря, защото то никога не може да отиде само, а трѣбва да се подправя и тя има право да го прѣслѣдва. Въ всѣки случай, азъ не желая да разрѣша въпроса, а да чую всички компетентни мнѣния, за да се разрѣши най-правилно.

Ив. Добревъ.

По прѣдпазването и лѣкуването на лозята противъ Пероноспората, Ойдиума и Бѣлото гниене (*Coniothyrium diplodiella*).

По поводъ на хрониканото въ кн. 8 и 9 год. II. на сп. „Л. Прѣгледъ“, досѣжно горѣказанитѣ лозови болести, счетохъ за добрѣ да кажа нѣколко думи по сжщитѣ, които сж резултатъ отъ тази годишната ми работа и наблюдения и които, може би, биха били отъ полза за интересующитѣ се.

По пероноспората. — По този въпросъ, прѣди всичко, ще подкрѣпя вѣрността на казаното въ горѣцитиранитѣ книжки отъ „Л. Прѣгледъ“. Съ други думи вѣрно, е, че текущата година и собствено врѣмето, прѣзъ мѣсецитѣ май, юний, юли, които съставляватъ и най-критическия периодъ по отношение заразата на лозата отъ разнитѣ ѝ болѣсти, бѣ едно

отъ най-благоприятнитѣ за появяването на пероноспората и впоследствие развитието ѝ въ грозни размѣри. Понеже всичко това е вѣрно, трѣбва да изтъкна, отъ друга страна, че не е вѣрно какво не е било възможно да се запазятъ лозята, което мнозина говорятъ за утѣшение. Напротивъ, всички онѣзи, които *рано и своевременно* почнаха прѣскането, като това послѣдното сж вършили *правилно* и съ *добри* приготвенъ и *точень* разтворъ; които вънъ отъ туй, сж прѣскали *винаги, когато е било нужно*, си запазиха много добри лозята. И тукъ, азъ смѣло ще заява, че и ний *успѣхме*, въпрѣки голѣмитѣ мжчноти, особено съ работницитѣ, да запазимъ много добри лозята си, а болшинството други бидоха грозно поврѣдени. Като казвамъ това, нужно е да посоча и на слѣдния капиталенъ фактъ: прѣскането почнахме на 2 май и продължихме до 4 августъ включително; така че прѣзъ казания периодъ извършихме 6 главни прѣскания и 3 промежутъчни — частични, т. е. съ послѣднитѣ се прѣскаха само новопокаралитѣ върхове и измититѣ отъ дъждоветѣ части. При това нека добавя, че прѣсканията вършихме по обикновения начинъ — *прѣскахме само горната страна на листата*.

Вѣроятно, мнозина ще се изплашатъ отъ количеството на прѣсканията ни, а други, може би, ще се усмихнатъ. Разбира се, че еднитѣ и другитѣ сж свободни въ сжжденията си, но азъ съмъ длъженъ и категорически ще заява, че тази година така трѣбваше да дѣйствуваме и че сме *прѣдоволни* отъ успѣха ни, който достатъчно оправдава направения разходъ и трудъ.

Ето защо, както другъ пжтъ и на друго мѣсто съмъ посочвалъ, и сега мога да потвърдя, че за менъ *бордолезовия разтворъ е съвършено ефикасно сръдство противъ пероноспората*.

По Оидиума. — Благодарение на поменатитѣ по-горѣ крайно благоприятни условия и Оидиума, — тоже една жестока и опустошителна лозова болестъ, особено за гроздето, не пропусна да се появи и да се развие въ крайно печални размѣри. Тукъ сега не ще разглеждамъ, въ подробности, тази страшна болестъ, но ще спомена, че и до днесъ у насъ противъ нея е употребявано, като единствено сръдство, жълтата сѣра въ форма на прахъ. Отъ послѣднитѣ ми обаче, 5 годишни третирания и наблюдения въ голѣмъ размѣръ, дойдохъ до лично убѣждение и заключение, което впрочемъ отъ по-рано бѣ извѣстно, че обикновенната жълта сѣра, която и тѣй малко се употребява отъ нѣкой наши лозари, не е достатъчно ефикасна, особено прѣзъ години, както бѣ текущата. Една отъ причинитѣ за неефикасността ѝ се състои въ обстоятелството, че въпросната сѣра — жълтия прахъ, че е достатъчно ситенъ и нѣма никаква лѣплива способностъ, слѣдователно много лесно пада отъ напрѣсканитѣ лозови части.

Прѣдъ видъ на горѣказаното отъ една страна, а отъ друга — прѣдъ видъ на факта, че у насъ, напр. въ Варна, горѣпоменатия сѣренъ прахъ се продава доста скъпо — по 30 — 35 ст. кило, а нѣкога и повече, всичко това ни принуди и за тази годишната борба си бѣхме доставили*) отъ специално приготвенитѣ сѣро-мѣдни прахове отъ извѣстната търговска къща на Schloesing Frères & C-ie въ Марсилия.

Отъ сравнителното дѣйствие на тѣзи послѣднитѣ и на обикновенната сѣра, останахме много доволни отъ първитѣ, защото се указаха много по-ефикасни, още повече че едновременно много помагатъ и противъ пероноспората по гроздето, по което, както е извѣстно, разтвора и обикновенната сѣра много мѣчно се задържатъ, а отъ друга страна ни излѣзоха по-ефтени. Тукъ е умѣстно да отбѣлѣжа, че въпроснитѣ сѣро-мѣдни прахове сж приготвени съ различенъ $\frac{0}{100}$ синъ камъкъ и споредъ този послѣдния зависи и цѣната му.

Прѣзъ изтеклия сезонъ съ горѣказанитѣ прахове прѣскахме 3 пѣти и то поради честитѣ дъждове. Прѣзъ години, обаче, по-малко дъждовни, слѣдователно по-малко благоприятни за Ойдиума, 1 — 2 прѣсканета биха били достатъчни. Въ всѣки случай, азъ съмъ рѣшилъ прѣзъ иднитѣ години, да си служа съ сжщитѣ прахове.

Най-послѣ, не е безинтересно, да посоча какво на много околни лозя гроздето, внѣ отъ пероноспората, бѣ грозно поврѣдено отъ Ойдиума по слѣднитѣ двѣ главни причини: 1) прѣскане много късно и 2) прѣскане съ обикновена жълта сѣра. Никакъ пѣкъ прѣсканитѣ лозя, които сж болшинство, всѣки може да си състави понятие какво ги е постигнало.....

Побѣлото гниене (Coniothyrium diplodiella). — Като че не стигала Пероноспората и Ойдиума, но ето че тази година се появи, за пръвъ пѣтъ въ тукашния край, и Бѣлото гниене. Съ други думи на сцената застава още една лозява болестъ, която съвсѣмъ не е за прѣнебрѣгване. И лошо при тази болестъ е, че до сега поне, противъ нея нѣма сигурно и ефикасно срдѣство. Бордолезовия разтворъ се употребява и трѣбва да се употребява противъ нея; но дѣйствието му е подобно на обикновенната сѣра противъ Ойдиума. Ето защо, освѣнъ посоченитѣ мѣрки противъ нея въ кн. кн. 8 и 9 на „Л. Прѣгледъ“ споредъ менъ много полезно е да се събиратъ нападнатитѣ части и особено изсѣхналитѣ и засѣхнали гроздове (а сж тази болестъ е най-опустошителна за гроздето, нежели за другитѣ лозови части) и да се изгарятъ! Така биха

*) Слѣдъ като поржчанитѣ ни по-рано перманганатови прахове пострадаха, отъ пожаръ въ Варненското пристанище. Нека мимоходомъ отбѣлѣжа, напоследъкъ силно се прѣпорѣчва, особено като бързо дѣйствующе и прѣдохранително срдѣство, калиения парманганатъ, който искахъ да опитамъ и констатирамъ ефекта му,

били унищожени милиярди спори (сѣменца), отъ които се явяватъ бждащитѣ заразявания.

Малкото утѣшително, при тази болестъ, е че тя се явява само въ изключително влажнитѣ години, каквато бѣ прѣзъ май, юни и юли, текущата година и рѣдко взема такъвъ общъ и опустошителенъ размѣръ, както пероноспората и оидиума. Все пакъ и тя причини, тази година, чувствителна връѣда на тукашнитѣ лозя. За отбѣлѣзване, обаче, е извѣстния фактъ—слѣдъ спирането на дъждоветѣ, слѣдователно, слѣдъ прѣмахването на сжществената причина, благоприятствующа появяването и развитието ѝ, а то бѣ прѣголѣмата влага, само по себе си спрѣ и развитието ѝ, инѣкъ тази година едва ли щѣше да остане грозде, освѣнъ въ естествено по сухитѣ мѣста и почви, по стрѣмнитѣ и изложени на огрѣване лозя и при естествено по устойчивитѣ на болестъта сортове грозда.

Изобщо трѣбва да се констатира, че прѣзъ послѣднитѣ години и българскитѣ лозя сж изложени на все по голѣмитѣ атаки на разнитѣ лозови болести и паразити. Този фактъ, разбира се, е твърдѣ нерадостенъ, но Българскитѣ лозари не трѣбва да се разочароватъ, нито отчайватъ, а съ двойна енергия да бдятъ и да бждатъ винаги готови за борба. Ето защо и тукъ е умѣстно да се спомене и изтъкне, че спасението имъ е въ сдружаванията, защото чрѣзъ тѣхъ биха били въ състояние, вѣнъ отъ другото, да гарантиратъ добра и съотвѣтствующа, спрямо голѣмитѣ разноси по производството, цѣна на продуктитѣ си: гроздето и виното.

Евксиноградъ.

И. И. Хранковъ.

Каква сума се употрѣбвява годишно въ България за покупка на фалшифицирано вино?

Фалшификацията на виното въ насъ напоследъкъ е взела голѣми размѣри. Нѣма кръчмаръ, който да не продава годишно съ десетки хиляди литри фалшифицирано вино, съ което коси общественото здраве и разорява икономически лозаритѣ. Тѣ усилиха своя занаятъ (фалшификацията на виното) най-вече, отъ когато се забрани на лозаритѣ — винари производители да приготвяватъ петиотизирано (джибрено) вино и се даде право само на питиепродавцитѣ да приготвяватъ джибрено вино, въобще да фалшифициратъ виното, и да се обогатяватъ за смѣтка на лозаритѣ и общественото здраве.

Идете, въ който искате кръчмаринъ и складъ на вина прѣзъ септември и октомври, вий ще намѣрите да ври съ

десетки хиляди литри вино, а той едвали е купилъ 2—3000 килограма грозде. Това той върши прѣдъ очитѣ на властитѣ (фискални, санитарни, полицейски и пр.) и никой не му прѣпятствува.

Споредъ статистиката въ насъ, най много вино е получено прѣзъ 1895 год. именно 3,950,181 хектолитри вино и е почти всецѣло консумирано въ страната. Като вземемъ за норма полученото и консумирано вино прѣзъ 1895 г., отъ слѣдната таблица ще видимъ колко литри фалшифицирано вино се употрѣбява годишно въ България.

Година	Получено вино въ България	Внесено вино	Всичко	Изнесено вино	Остава консумир. въ България	Недостигъ до нормата (фалшифиц.)
	хектолит.	хектол.	хектолит.	хкл.	хектолит.	хектолитр.
1899	1921430	20607	1942037	2867	1940170	2024359
1902	1351913	12137	1364050	1137	1362913	2602536
1903	1077823	3634	1081457	1138	1080319	2884210
1905	?	208061	?	698	?	?
1906	779184	431	779615	2235	777380	3187149
1907	866529	514	867023	9	867014	3097515
1908	1613259	989	1614248	9	1614239	2350290
1909	1318839	691	1319530	49	1319481	2645048
1910	770588	?	?	?	?	?
1911	550003	?	?	?	?	?
						18760107

Отъ таблицата се вижда, че за 7-тѣхъ години е консумирано 18,760,107 хектолитри фалшифицирано вино или на годината по 2,680,015 хектолитри. Ако оцѣнимъ това вино минимумъ по 20 ст. литѣра, ще излѣзе, че годишно българскитѣ граждани харчатъ за покупка на фалшифицирано вино по 53,600,300 лева или 12—14 лева на глава. Да допустнемъ, че тази цифра е прѣсилена и че хората сж се отвикнали да пиятъ вино, че виното се замѣнява съ бирата и пр. и я

намалимъ съ 50⁰/₀, ще получимъ 26,800,150 лева или на глава 6·7 лева—цифра която е повече отъ вѣроятна.

Ако тѣзи пари, които се даватъ за фалшифицирано вино се даваха за натурално и влизаха въ кисията на лозаритѣ, освѣнъ гдѣто нѣмаше да се тровимъ, щѣха да се възобновятъ годишно по 80—85000 декара лозя, или ний щѣхме да си възобновимъ лозята за 20—30 години, когато ний до сега споредъ статистиката за 1911 год. сме възобновили до края на 1911 год. 81,600 декара лозя (14⁰/₀ отъ упостошенитѣ лозя) а заедно съ старитѣ въ края на 1911 год., сме имали 678720 декара или половината отъ лозята, що сме имали прѣзъ 1897 г. При това нека се помни, че почти 20⁰/₀ отъ цѣлия доходъ на държавното стопанство е отъ лозята и че дохода отъ лозята иде подиръ она отъ житото и царевичата.

Нека всѣкой лозаръ и всѣкой съзнателенъ човѣкъ въ България, се вгледа въ цитиранитѣ цифри и види какво зло нанасятъ една шепа хора (кръчмаритѣ) на цѣлата ни страна и на лозарството и да се бори съ всички срдства противъ фалшификацията на виното.

Цв. Пеневъ.

ОВОЩАРСТВО.

Прѣгледъ на статиитѣ по овощарство прѣдъ настоящата година.

Присѣтствието на овощни дървета въ всѣко едно лозе е най доброто доказателство, че между многобройнитѣ любители на овощарството, на първо мѣсто трѣбва да поставимъ лозаритѣ. Ето защо, въ прѣдвидения отдѣлъ по овощарство ще се постарая да дамъ най-необходимитѣ уптвания за всѣки единъ любитель овощаръ. Това ще стане въ нѣколко статии, които ще се минатъ въ прѣдстоящото течение на „Лозарски Прѣгледъ“ както слѣдва:

1. Изборъ на подходящи видове и сортове.
2. Посаждане на овощнитѣ дървета и тѣхната първоначална рѣзидба.
3. Общи мѣрки за борба съ разнитѣ болести и неприятели
4. Нѣколко по важни храсти, които иматъ значение при приготвлението на разни ликйори.
5. Беритбата и опаковка на овощията.
6. Овощни вина

7. Съхранение на овощнитѣ плодове
8. Работи около старитѣ овощни дървета.

Изборъ на подходящи овощни видове и сортове.

Условията за развитието на овощнитѣ дървета у насъ въобще сж добри, но едни мѣстности сж подходни за единъ овощенъ видъ, втори за други и пр. Това обстоятелство е твърдѣ важно, при избора на отговорящи видове и сортове. Разрѣшенито на този въпросъ по нататъкъ е въ пълна зависимостъ отъ насоката, която се дава на овощарството. Въ една чисто-овощна градина изборътъ е много по-другъ отъ този, когато овощарството се поставя като второстепенъ отрасълъ, край земледѣлието или лозарството. Изхождайки отъ гледището, че имамъ работа съ хора лозари, то въ случая ще дамъ моето мнѣние върху избора на тѣзи овощни видове и сортове, които подходатъ за посаждане изъ лозята.

Като се има прѣдвидъ, че лозата е една по южна култура, то съвмѣстно съ нея можатъ много добрѣ, да се развиватъ всички, най-деликатни и по взискателни овощни видове, като праскови, зарзалии, таблени сортове круши и пр. Самитѣ мѣста, на които се намиратъ нашитѣ стари лозя и които пакъ се прѣдпочитатъ за възобновяването на унищоженитѣ такива, както относително почва, сжщо и по отношение на положението, се явяватъ най-подходни за изброенитѣ овощни видове. Това нѣщо, мисля, че е достатъчно да ни убѣди, че при избора на овощни видове, трѣбва да се спрѣмъ именно тукъ.

Ако овощарството, въ случая, е поставено на чисто любителски начала, тогава разнообразността въ видоветѣ и сортоветѣ нѣма какво да се взема подъ внимание, но ако отъ него се чака какъвъ годѣ постраниченъ доходъ, тогава ограничението въ разнообразието на овощни видове и още повече на голѣмото количество сортове, се явява отъ първостепенна важностъ. Съ това работитѣ се улесняватъ значително и получентѣ еднообразни продукти намиратъ много полесно пазаръ и по добра цѣна. Въпрѣки, че количеството на овощнитѣ дървета, които могатъ да се насадятъ въ едно лозе, безъ да прѣчатъ на главната култура, е твърдѣ ограничено, все пакъ, като се вземе прѣдвидъ пространството, което покриватъ лозята въ единъ лозарски центъръ, общата реколта отъ овощни плодове става вече доста внушителна.

При една добра организация, ако въ всѣко лозе въ дадено мѣсто имаме насадени по нѣколко дървета, напр. круши и то само отъ 2—3 сорта, тогава получената реколта вече може

напълно да се прояви като единъ цѣненъ мѣстенъ пазаренъ артикулъ, доходитѣ отъ който особено ще се почувствуватъ въ неблагоприятни за лозата години.

Въ овощнитѣ разсадници, отъ които ще се взема необходимия материалъ за посаждане на овощнитѣ дървета, се даватъ разни форми—високостебленни, срѣдностебленни, низкостебленни и пр. Отъ всички тѣзи, като най-подходящи за посаждане изъ лозята се явяватъ низкостебленнитѣ овощни дървета, облагородени на слаборастящи подложки, на които разнитѣ табленни сортове се развиватъ, изобщо взето, най-добрѣ. Низкостебленнитѣ овощни дървета, насадени по на 5—6 м. разстояние покрай главния пѣтъ, границата на мѣстото или край лозарската барака, нѣма да прѣчатъ ни-най малко върху развитието на лозата.

Отъ разнитѣ овощни видове на първо мѣсто постаѣмъ низкостебленитѣ круши, облагородени на дюля и слѣднитѣ табленни сортове: 1. Milliam Shrizt, 2. Дилова масловка 3. Passe Crasame 4. Масловка Clairgeau, 5. Херцогиня отъ Angoulême, 6. Оливие де серъ. Беритбата на изброенитѣ сортове се извършва въ края на м. септември—началото на октомври. Отъ разнитѣ сортове праскови, като твърдѣ добри сж слѣднитѣ:

1. Ранна Беатриче, 2. Хубави отъ Витри, 3. Орлеанска принцеса. 4. Палмерстонъ, 5. Гросъ минйонъ.

Зарзали: 1. Зарзала отъ Нанси, 2 Зарзала отъ Бреда, 3. Луизетъ, 4. Алеко паша.

На мѣста, изложени на вѣтъръ, като твърдѣ цѣнни овощни видове, оставатъ черешитѣ и вишнитѣ, които благодарение на своитѣ дребни плодове и жилкови опашки въ случая, сж твърдѣ противостойчиви на окапването.

Садово.

В. Стрибърни.

Туберколозата по овощнитѣ дървета.

(O Kirchner, Die krankheiten unserer landw. Culturpflanzen).

Туберкулозата по овощнитѣ дървета, е открита до сега само по прасковитѣ и лозитѣ.

По прасковитѣ тя се явява обикновено на едногодишнитѣ филизи, въ видъ на валчести или сплѣскани издутинки — 1—2 с. м., на които по кжсно се явяватъ пѣпчици.

Тази болестъ се причинява отъ едни много дребни бактерии „Bacillus Pezizae tuberculosus cav“. Размножаватъ се чрѣзъ дѣление на клѣтки; клѣткитѣ на тѣзи бактерии сж 0.0015 м. м. дълги и 0.0007 дебели, съединени съ тънки влакнца.

Тази болестъ е била открита най-напрѣдъ въ Италия. Щомъ се забѣлѣжи, не остава нищо друго, освѣнъ заразени-тѣ клонки да се изрѣжатъ и изгорятъ.

По лозитѣ причиняватъ болести и по-голѣмитѣ бактерий — „*Bacillus Ampelopsogae* Trev.“, които сжщо чрѣзъ дѣлѣ-ние на клѣтки се размножаватъ.

Клѣтките на тѣзи бактерии сж пржчковидни, 0.001 м. м. до 0.0015 м. м. дълги и 0.0003 м. м. дебели; Тѣзи бактерий причиняватъ и израстване на гжби по лозитѣ, а младитѣ лѣ-тораста иматъ слаби и закържевели листа. И тука заразени-тѣ части трѣбва да се изрѣзватъ и изгарятъ.

с. Златица.

Ас. Ивановъ.

Практически съвѣти.

Първото прѣтакане.

Врѣме е вече да се извърши първото прѣтакане на младитѣ вина. Ще обѣрнемъ внимание, на винаритѣ, щото прѣди да пристѣпятъ къмъ тази манипулация да взематъ слѣд-нитѣ прѣдпазителни мѣрки:

1. Да се увѣрятъ, че виното имъ не потъмнѣва на въз-духа. Ако ли потъмнѣва, 2—3 дена прѣди прѣтаканието да му прибавятъ 6—8 гр. метабисулфитъ за всѣки 100 литри вино.

2. Ако виното е бѣдно на киселина, въ присѣтствието на въздуха може да изгуби частъ отъ боята си, за това нуж-дно е да му се прибави 100 гр.—150 гр. винена киселина на хектолитръ.

3. Ако виното е слабо на танинъ (бѣли, розови вина), да се прибави прѣзъ врѣме на прѣтачанието 5 гр. танинъ на хектолитръ.

Като се спазватъ тѣзи съвѣти, виното запазва качествата си узрѣва по-скоро и се напада по-мжчно отъ разнитѣ бо-лестни микроби, които намиратъ почви въ слабитѣ вина.

Н. Н.

Т Р И Б У Н А

На г. г. Ив. Кюмюрджиевъ, Б. Алексиевъ и Сп. Божановъ
отъ сп. „Агрономъ“.

Най-послѣ имахъ честъта да узная отъ брой 14 на сп. „Агрономъ“, отъ що се е състояла многотрушната, „Група агрономи“. И, право да си кажа, останахъ много очуденъ и разочарованъ, като видѣхъ само 3 члена, защото азъ прѣд-пологахъ, най-малко за 15—20; отъ друга страна, не допушахъ, че Сп. „Агрономъ“ ще позволи по 2—3 пжти на трима агрономи да дращятъ, да се закачатъ и да се кривятъ подъ „група“ вмѣсто да си показватъ имената. Този фактъ говори най-убѣдително за пристрастието и несериозното дирижиране на „Агрономъ“, поради което това списание, не е постигнало и не ще постигне оная възвишена и благородна цѣль до като се води по сегашния начинъ.

Понеже Вие, г. Кюмюрджиевъ, най-послѣ *сте се видѣли принудени* да се покажете на бѣль свѣтъ, макаръ и много късно, ще ви отговоря, за да видятъ хората за лишенъ пжтъ, кой инсинуира и заблуждава. Тукъ се обръщамъ само къмъ Васъ, защото другитѣ г-да не познавамъ и впоследствие ми се струва, че тѣ неволно сж си сложили подписитѣ заедно съ вашия.

Прѣди всичко, съ съжаление констатирамъ, какво вие вмѣсто да се придържате о вашитѣ по-раншни инсинуации и отговора ми, оставате въ мълчане и правите тихъ и ловкъ отбой. За да се увѣрите въ послѣдното, нужно е да прѣгледате по-раншното си и послѣдно писане, сравнете ги и си извадете, за вази си, потрѣбното заключение.

Че не сте правъ, слѣдователно безсиленъ сте въ борбата ви, най категорично признавате съ заявлението ви: че не ще отговаряте на „остритѣ ми нападки“. Право, необяснимо ми е снисхождението ви!

Морално ангажиранъ спрямо „Л. Пр.“ и спрямо всѣко друго списание *се считамъ само досѣжно моя трудъ*, който винаги е билъ, и ще бжде *не анонименъ*. Тази елементарна истина, струва ми се, вие бѣхте длъжни да не забравяте, било волно или неволно. И ето защо не бѣхъ длъженъ да се възмутия и да желая на клѣвети, особено когато тѣзи сж *анонимни*. Ами вие, г. Кюмюрджиевъ, който сте били засѣгнать, защо нѣмахте доблестъта да се покажете още тогава, а продължихте *задулисно* да правокирате? И честно и почтенно, ли бѣ това за агрономъ, като васъ?

Понеже вие намирате, че е грѣшно, гдѣто сътруднича на сп. „Л. Пр.“, не намирате ли, че е сто пѣти по-грѣшно, гдѣто анонимно си позволите инсинуиране въ агрономичното сп. „Агрономъ“ и доблестно ли бѣ за Васъ и дирижоритѣ на послѣдното, които си наложиха каприза (не зная за кой хатъръ?) и отказаха да публикуватъ възраженията ми още повече, че тѣ бѣха именни? Дали по този начинъ на дѣйствието г-дата си въобразяватъ, че сѣятъ професионално съзнание? защото отъ тѣхнитѣ апели и позиви се казва на несъзнателнитѣ (!) агрономи, като че само тѣ сж съ съзнание... и просвѣта.

По-нататкъ. Понеже намирате и говорите, съ голѣма важностъ, че съмъ мълчалъ. за хатѣра на пепиниериститѣ, по важния лозарски въпросъ—вноса на чуждестранния американски лозовъ материалъ, за да видите, че вие сте спѣли, когато азъ съмъ вършилъ работата си—нужно е да попитаме сп. „Земледѣлие“ дали на послѣдното съмъ изпратилъ на 29. III м. г., статья: „по вноса на американскитѣ лозови рѣзници“, какво е станало съ нея и защо, слѣдъ като искахъ поне да ми я върнатъ, и до сега я произволно задържатъ?

Заклучението ми е; не струва да се грижите тѣй много за „Лозарски Прѣгледъ“ и сътруднитѣ му. Хората знаятъ и четатъ и „Л. Пр.“ и „Агрономъ“ и сж свободни да си направятъ изводитѣ и безъ вашитѣ съвѣти и опжтвания. Най-послѣ, не се мжчете да разваляте поне туй, което е направено отъ другитѣ и което не можете да замѣните съ нѣщо по-хубаво и по-полезно. Повече не ще ви стоварямъ, защото съ хора, като Васъ, е унизително да се разправя човѣкъ.

Евксиноградъ.

И. И. Хранковъ.

На г. агрономитѣ „Св. Троица“.

Най-послѣ извѣстната анонимна група агрономи, като отговаря на отговора ни въ кн. 8—9, съобщава имената си.

Ний прѣдполагахме, че голѣмата тупурдия се вдига отъ група агрономи поне отъ 10—15 д. но за голѣмо очудване били само групичка отъ 3 агрономи—братя по интереси и стремежи. Това сж Б. Алексиевъ и Ив. Кюмюрджиевъ отъ Бургазъ и Сп. Божановъ—Сливенъ. Това сж тѣ възмутенитѣ отъ тенденцията на сп. „Лозарски прѣгледъ“ агрономи и най-чиститѣ и съзнателни специалисти—доброжелатели и фактори на новото лозарство.

Въ отговора си, почтенитѣ г-да, като измѣстятъ спора на лична почва и се нахвърлятъ върху редактора ни, правятъ едно изобличение, на себе си, защото въ празнословието си хвърлятъ обвинения на посоки и като че ли заявяватъ, че сме

визирали именно тѣхъ за подкупени и заинтересовани отъ вноса на лози отъ странство. И тоя пѣтъ непомѣстихме отговора на Г. К. Червенковъ, защото въ списанието ни нѣма мѣсто за споръ на лична почва. Нищо не може ви оправда, г-да, за гдѣто отначало не излѣзохте открито съ подписитѣ си и ако бѣхте толкозъ чисти и прави, нѣмаше защо да се смущавате отъ максимата „гузни негонени бѣгатъ“.

Вий отначало не си съобщихте имената, защото се надѣвахте, че и други агрономи ще си зарѣжатъ прѣмата работа и се присъединятъ къмъ васъ. Сега слѣдъ като си казахте имената, извѣстни на всички, не ще се намѣри вече вашъ послѣдователъ.

Заставени бѣхте да си съобщите имената, защото всички почнаха да ви сочатъ—това сж анонимнитѣ агрономи, които нѣматъ доблестъта открито да подѣржатъ стремежитѣ си.

Толкозъ по-добрѣ за насъ, като съобщихте имената си, и съ това отговорихте на въпроситѣ си.

Ив. Кюмюрджиевъ да подѣржа вноса е обяснимо, но за другитѣ двама г-да е необяснимо. Първия е единъ отъ най-добритѣ познавачи у насъ на спекулата и ползитѣ отъ вноса и ако се разрѣши, вѣроятно ще зарѣже службата и ще си почне пакъ търговийката. Като споменахме за комисионата 6,000 лв. нѣмаше нужда да се казва кой я взелъ, защото не е важно, а само да се знае, че ставатъ тия работи.

Групата агрономи вижда нѣкаква си врѣдна за лозарството ни тенденция въ Лоз. Пр., но защо не ни отговори каква е тенденцията на списанието имъ „Земледѣлска зора“, което писа, че по другитѣ митници, но не и прѣзъ Бургаската, при която тѣ провѣряваха, тая пролѣтъ, били пропуснати неавтентични лози и пласирани въ Сливенъ. Кажете другитѣ специалисти, които провѣряваха по другитѣ митници, не познаватъ ли сортоветѣ или умишлено сж пропуснали промѣсени сортове?

Това не е ли долна клѣвета къмъ ваши колеги специалисти агрономи, за честъта на които дигнахте тоя празенъ шумъ? Или вий имате смѣтка да разправяте, че лозитѣ въ Сливенъ—главния пазаръ на вашия—Бургаския районъ за лози, сж промѣсени и който ще си купи лози, непрѣменно трѣбва Ст. Божановъ въ Сливенъ да посочи гдѣ сж по чисти, а Ив. Кюмюрджиевъ отъ Бургасъ да ги сортира и чакъ тогава да станатъ автентични и бжде сигоренъ купувача.

Ний сме били обвинявали на посоки, а вий защо не опрѣдѣлите обвиненията си и посочите имената за да се разправяме кждѣто ни каните въ сжда.

Ний доста сме се изказали по вноса и нѣма защо всички наши сътрудници да се изкажатъ, ами вий „Св. Троица“ агрономи кажете гдѣ се исказахте по тоя въпросъ?!

Най-малкото имате вий право да говорите за чистота и почтенность, защото антрефилетата и отговора Ви сж пълни

съ шарлатания, невѣрности и груба заинтересованостъ. Когато е въпросъ да похвалимъ и подкрѣпимъ добритѣ ви дѣла не сме се влияли отъ непочтенното ви поведение спрѣмо насъ, както прѣпоръчахме книгата „Фалшификацията на виното“ пр. отъ Ив. Кюмурджиевъ, на читателитѣ си.

Разбираме, че ви смушава закрѣпването и засилването на единственото за сега у насъ специално списание „Лозарски Прѣгледъ“, защото, ако сега само посочваме пакостниците на народния поминѣкъ—лозарството—слѣдъ врѣме ще е сила, която ще поставя всѣкиго на мѣстото му и тогава такива като васъ не ще могатъ свободно да плетатъ собствената си кошница.

Не си правете иллюзия, че само вие сте специалисти и ратници въ народното стопанство, и не мислете, че нѣма кой да бди надъ насъ — васъ, и надъ общитѣ интереси на лозарството, та сте се толкозъ разкрѣкали и искате да наложите късогледството си.

Ний Ви казимъ да се искажете и трима по-отдѣлно по принципъ, защо сте за вноса и ако сте прави и въ съгласие съ общитѣ интереси на лозарството, увѣряваме ви, че първи ний ще трѣгнемъ слѣдъ васъ, за да изведемъ Българското лозарство на спасителния брѣгъ.

Напразно се силаете да отдалечите сътрудницитѣ ни специалисти агрономи, защото тѣ сж достатъчно просвѣтени (повечето сж съ висше образование и 8—10 год. дѣйностъ) за да знаятъ гдѣ трѣбва и гдѣ не трѣбва да сътрудничатъ. Подобрѣ ще е за самитѣ васъ и за дѣлото да си гледате прямото назначение, като агрономи и не давате на по-компетентни отъ васъ умъ.

Като съобщаваме имената ви, които сж достатъчна картина на дѣлата ви, и като смѣтаме, че читателя самъ ще може да си направи заключение, кой е заинтересованъ отъ вноса и кой не е, ний смѣтаме спора за изчерпанъ и ви заявяваме, че не ще се занимаваме повече съ вашитѣ непочтени похвати.

На край, нека знаятъ всички, че въпрѣки усилията ви, да накарате специалиститѣ да не сътрудничатъ на сп. „Лозарски Прѣгледъ“, не само старитѣ—най-компетентнитѣ специалисти агрономи у насъ продължаватъ, но и нови сили почватъ.

Ний, па и всички съзнателни лозари, дѣйци и доброжелатели на новото лозарство, трѣбва да се радваме, че списанието ни става най-доброто и мощното срѣдство на специалиста агронома и практика лозаръ да съятъ знания и свѣтлина въ това ново, за всички ни лозарство и бжде стражъ на общитѣ му интереси.

Това за сѣтенъ пжтъ доказва, че сп. „Лозарски Прѣгледъ“ най-добре и съвѣстно схваща и защитава Българското лозарство и винарство и съ общи усилия и жертви ще стане необ-

ходимъ съвѣтникъ и помощникъ на държавника, агронома и лозаря и въпрѣки всички аларми и клѣвети на разни агрономи икомисионери, той, „Лозарски прѣгледъ“, ще живѣе, крѣпне и носи блага на всички.

Редакцията.

Хроника.

Г-ца Зорка В. Диволарова

*и
Г-нъ Георги К. Червенковъ*

*ще се вѣнчаятъ на 11 януари н. г. (недѣля)
въ 10 часа прѣдъ пладнѣ, въ църквата
„Св. Николай“—Пльвенъ.*

Настоящето замѣня отдѣлни покани.

Всички пепиниеристи—лозари на годишно събрание—съборъ въ София.

Съобщава се, че годишното събрание на Дружеството на Българскитѣ—пепиниеристи—лозари, ще се състои на 6, 7 и 8 януари т. г., въ салона на „Безплатнитѣт рапезарии“, улица „Екзархъ Иосифъ“—София.

Начало 9 часа сутринѣта—6 януари.

Ще бждатъ четени слѣднитѣ реферати.

1. Фалшификацията на вината и мѣрки за забраняването ѝ отъ Б. Ив. Бѣлчевъ.
2. Грѣшки и прѣчки въ новото лозарство и срѣдства за прѣмахванието имъ отъ Д. Г. Овчаровъ.
- 3) директнитѣ сортове и разпространението имъ отъ Н. Недѣлчевъ.

Поканватъ се всички членове на Д-вото и желаючи да станатъ такива да присъжтствуватъ, защото ще се взематъ важни рѣшения относно Д-вото, лозарството и др. отрасли.

Също всѣки лозаръ, винарь, пепиниеристъ, овощаръ и любителъ, може да присъжтствуватъ.

Всички ще се ползватъ съ 50⁰/₀ намаление при пжтуванието, като се снабдятъ съ удостоверение за тая цѣль—прибавено къмъ всѣка наст. книжка или изискатъ такова отъ редакцията на сп. „Лозарски Прѣгледъ“—Плѣвень.

Отъ Д-вото.

Къмъ Г. Г. абонатитѣ. Настоящата книжка I отъ III-та, 915 годишнина изпращаме на всички миналогодишни абонати и познати лозари и винари, съ молба да я прѣгледатъ и който не желае да получава списанието, да ни я повърне веднага, заедно съ календаря.

Нѣма нужда да се лѣпи нова марка, а само да надпише: „Обратно редакцията, Плѣвень“.

Тия, които изкатъ да получаватъ списанието, най-учтиво ги молимъ да ни изплатятъ годишния му абонаментъ 4 лв. съ пощенски записъ (тамъ гдѣто има повече абонати, желателно е на групи, за по-малко разности) или съ пощенски или гербови марки въ писмо, но 4-20, защото 20 ст. даваме за размяна на маркичѣ.

Необходимо е да ни се изплати абонамента прѣдварително, за да знаемъ колко ще сж редовни и въ колко екземпляра да се печататъ списанието, та да не прѣскаме и безъ това оскъднитѣ си срѣдства. Вънъ отъ

това, при днешнитѣ исключителни врѣмена, за да излизатъ редовно списанието, трѣбва да купимъ хартия за цѣлата година, защото всѣки день поскъпява и се изчерпва, и нѣма вносъ за сега отъ никждѣ.

Не трѣбва да се страхува никой, като си плати прѣдварително, защото издаванието на списанието е гарантирано и при най-неблагоприятни условия.

То се не издава отъ частно лице за печалба, а отъ Дружество, което си е поставило, като главна цѣль, да популяризира и подобри новото лозарство и ежегодно дава 1000 лева помощъ. Също и Министертвото на Земледѣлието дава 500 лева, но не сж достатѣчни, а е необходима и материалната помощъ на лозаритѣ, като бждатъ поне редовни абонати и си плащатъ абонамента.

Върваме, че ще вземите бѣлъжка отъ горното, и ще ни улесните, като по-скоро изплатите абонамента си.

На всички платили на връме абонамента, ще имъ дадемъ премия.

Отъ редакцията.

Кореспонденти. Търсятъ се лозари, винари и пепиниеристи отъ всѣки градъ и село за кореспонденти на списанието.

Възнаграждение и улеснение ще имъ се дадатъ добри.

Който желае да стане такъвъ, нека съобщи това веднага въ редакцията, като съобщи занятието и образованието си.

Редакцията.

Премия ще се даде на всички абонати, които изплатятъ абонамента си до 20 януари н. г.

За послѣденъ пѣтъ замолваме всички Г-да, които не сж си изплатили абонамента за миналата година, да сторятъ това най-късно до 15 т. м. или пѣкъ да ни повърнатъ книжките. Въ противенъ случай ще имъ напечатимъ имената, за да ги видятъ всички колко сж съвѣстни, като получаваха до сега списанието и не желаятъ да изплатятъ нищожната сума 3 лева срѣщу 10 кн. 22—коли.

Редакцията.

Плѣвенската депутация отъ Асп. Т. Цвѣтковъ, К. Печигарговъ и К. Кротковъ избрана отъ Плѣвенското Лозарско Д-во „Плѣвенска Гъмза“ се явила прѣдъ Г-на Министра на Финансиитъ на 28 ноември въ София и поднесла резолюцията помѣстена въ статията „акциза върху вината“.

Въ резултатъ М-ра обѣщалъ да удовлетвори правдивата молба на истинските лозари и днесъ е свършенъ фактъ, че натуралните вина, нѣма да се облагатъ съ акцизъ, а само външните и петиотизираниите вина.

Д. Г. Овчаровъ. учителъ при Плѣвенското Лозарско у-ще—нашъ сътрудникъ, макаръ и не задълженъ отъ никого, но подтикнатъ отъ искреното желание да бжде полезенъ на новото лозарство, каквото е билъ до сега, се е присъединилъ къмъ горната депутация и съ дани въ рѣка е убѣдилъ министра да се съгласи, да не облага натуралните вина, което му прави честь.

Ний благодаримъ и поздравяваме тоя искренъ ратникъ по новото лозарство за стореното отъ него.

Нека всѣки, съ каквото може да съдѣйствува за успѣха на тоя народенъ поминѣкъ—лозарството и вѣрвайте, че облагата отъ това ще чувствуваме всички.

Бълг. Земледѣлско Д-во — София,
търси лози.

Съгласно Закона за Лозарството и Овощарството, вноса на лози отъ странство у насъ е вече забраненъ слѣдъ 1 януари т. г.

Българското Земледѣлско Д-во — София въстреже си да бждѣ всѣкога въ услугитъ на земледѣлца и лозаря у насъ, като го снабдява съ сравнително по-ефтини, а най-важното качествени и автентични американски лози, е рѣшило да влѣзе въ прѣговори съ мѣстните производители.

За тая цѣлъ е делегирало секретаря си, Г-нъ Христо Тишковъ, да обиколи всички маточници и прѣгледа материалъ имъ, и тамъ, гдѣто намѣри годенъ, влѣзе въ прѣговори за покупката му.

Г-нъ Тишковъ обиколи вече маточниците въ Плѣвенъ и Никополъ и останалъ възхитенъ отъ качествеността на мѣстния материалъ и е заявилъ, че Б. З. Д-во, като искренъ дѣецъ по Земледѣлието и отраслитъ му, ще се стреми да се поощри насажданieto на маточници и използванието имъ, като стане посредникъ между производителя и консуматора—лозаря.

Ний поздравяваме благодарната

инициатива на Б. Зем. Д-во и канимъ всички производители на лози, да сж умфрени въ цѣнитѣ и много внимателни въ сортировката имъ, за да задоволятъ лозаря и улеснятъ Б. З. Д-во въ поставената си цѣль.

Това е необходимо, за да се рекламира мѣстния материалъ, слѣдъ което и най-жаркитѣ защитници на вноса ще се откажатъ отъ него, защото всички ще почувствуватъ прѣимушествата на мѣстния материалъ и ще го прѣдпочитатъ, отъ което ще спечели производителя и консуматора лозаря, а новото лозарство ще бжде възприето отъ всички, защото ще носи благо на всички.

Синь камъкъ. Борбата противъ най-опустошителната болестъ по лозята — пероноспората (маната) е невъзможна безъ синь камъкъ. Такъвъ за сега у насъ има много малко и спекуланти сж му повишили цѣната до сега до 2 лв. килограма.

Вносъ за частнитѣ търговци е невъзможенъ, защото има рискъ и лѣтото ще ни свари безъ синь камъкъ.

Плѣвенското Лозарско Д-во се е отгесло до г-нѣ М-ра на Земледѣлието и Държ. имоти, Ц. Б. Земледѣлска Банка, Ц. Кооперативна Банка съ молба да му доставятъ синь камъкъ.

Ц. Българска Земледѣлска Банка е писала на плѣвенскитѣ си клонѣ отъ 19 XI 914 № 33858 слѣдното:

До Българската Земледѣлска Банка — Плѣвень.

Г-да, поканваме Ви да съобщите на Плѣвенското Лозарско Д-во, като отговоръ на писмото му отъ 12 т. м. подъ № 50, съ което се иска набавянето на синь камъкъ по износна цѣна, че банката ни и при сегашнитѣ изключителни условия съ готовность ще се погрижи да услуги най-добре на клиентитѣ си, стига тѣ оврѣме да ни отправятъ поржкитѣ си при точно означаване качеството и количеството на потребния имъ синь камъкъ и стига фабрикантитѣ или ангросиститѣ да приематъ условията ни за прѣдаването на синия камъкъ по-износна цѣна и по количество и качество въ мѣстнитѣ пристанища.

Б. Зем. Банка. Администраторъ за началникъ (п.) Стояновъ (п.) А. Вакарелски.

Върѣпки, че отговора е неясенъ и незадоволителенъ Плѣвенското Д-во направи вече своята поржчка отъ

150,000 клг., като внесе капаро по 20 ст на клг.

Въ върѣпки желанието на Б. З. Б. да услужи на лозаритѣ, начинътъ, по който дѣйствува ни се вижда, че ще се забави и възможно е да не стане.

Всѣки случай, нека по другитѣ села и градове лозаритѣ си дадатъ поржкитѣ до мѣстнитѣ клонове, за да бжде количеството по-голѣмо и доставката по-изосна.

Тоя начинъ на доставка ни се види, че ще е безрезултатенъ. Приемането на поржкитѣ ще продължи много врѣме, а всѣки новъ день ни носи изненади и до напролѣтъ ще бжде невъможно за никого да достави.

Да се достави синь камъкъ на лозаря на врѣме и изосна цѣна е въпросъ на политика и ний канимъ Г-нѣ М-ра на Земледѣлието, Б. Земледѣлска и Кооперативна Банка да поглѣднатъ по-сериозно на тоя въпросъ и ако имъ е присърдце Българското Лозарство, по-какѣвто и да е начинъ да доставятъ синь камъкъ.

Държавата даже да знае, че ще загуби 100—200,000 лева (нѣщо невъзможно) отъ подобна доставка, пакъ трѣбва да я направи, защото съ тая нижтожна за нея сума ще спаси една вѣроятна реколта отъ 10—на милиона лева, маса граждани—лозари отъ опропоставяне и единъ народенъ поминъкъ, народно богатство, отъ съсипване.

Миналата година, при изобилие на синь камъкъ по 70 ст. клг., понеже трѣбваше да се прѣскатъ лозята 2 пкти повече отъ обикновенното—Българския лозаръ пакъ изостави лозята си да ги нападне маната и унищожи 70% отъ реколтата, а що ще стане тая година при липса на синь камъкъ и високи цѣни, не само ще се изгуби реколтата, а ще загинатъ и 20—50% отъ главинитѣ, защото тая ще е трета година какъ пероноспората свободно се шири изъ много лозя.

Какво ще осигурява Кооперативната Банка, когато всѣки който нѣма синь камъкъ, ще откаже отъ осигорватката си, защото не ще има грозде въ лозето си.

Какво ще прави Земледѣлската Банка съ ипотекиранитѣ при нея лозя, когато тѣ ще бждатъ безъ грозде и 50% унищожени?

Кждѣ ще отидатъ грамаднитѣ жеркви и усилия на Държавата — респективно Министерството на земледѣлие-

то за въвеждане и закрѣпване на новото лозарство, когато само защото не ще има синь камъкъ, всички ще ги изоставатъ, ще загинатъ много и послѣ и да искатъ да ги поправятъ не ще могатъ, защото не ще иматъ срѣдства?

Ето защо, всички труженици и доброжелатели на лозарството и народното стопанство, въобще трѣбва, като виждатъ опасността, която ни грози, да турятъ всички възможни срѣдства на Държавата въ ходъ и часъ по-скоро да доставятъ синь камъкъ за всички лозари въ страната.

Прѣстѣжно е повече да се забавя разрѣшението на тоя спѣшенъ въпросъ, защото всѣки день се мѣнятъ условията и се затварятъ и безъ това малкото пѣтица по-които може да дойде синь камъкъ и ще дойде часъ, въ който и да се изка да се помогне на застрашенния лозаръ, не ще бждѣ възможно за никого.

Ний апелираме къмъ Г-нъ М-ра на земледѣлието, като върховенъ ръководителъ на тоя отрасълъ, часъ по скоро да се достави синь камъкъ съ рискъ да загуби даже и държавата отъ него.

✦ Хр. Ат. Фетваджиевъ.

На 1-ий Декември т. г. почина скоропостижно единъ отъ виднитѣ стари дѣйци на земледѣлческото дѣло у насъ, **Хр. Ат. Фетваджиевъ**. Още като студентъ, въ извѣстното земледѣлческо училище въ Монтпелие, Франция, отъ гдѣто излѣзе прѣзъ 1884 година съ голѣмъ успѣхъ и награда (Lauréat) той пишеше въ Наумовия „Земледѣлецъ“ и будеше съзнанието на селската маса. Съ завръщанието си въ България, той се посвѣти на служба по земледѣлието въ бившата Източна Румелия, а отъ 1885 год. стана Директоръ на Садовското Земледѣл. училище. Прѣзъ 1891 год. бѣ назначенъ въ Финансовото Министерство, подъ чийто вѣдомство тогава се намираше земледѣлието, за ръководителъ на борбата противъ филоксерната зараза, а слѣдующата година за Инспекторъ по земледѣлието.

Съ откриванieto на Министерството на Търговията и Земледѣлието прѣзъ 1894 година, той става първия главенъ секретаръ на Министерството.

Прѣзъ 1900 година поради конфликта му съ тогавашния Министъръ на земледѣлието, по въпроса за десѣтька, длъжността му бѣ закрыта и той стана жертва на земледѣлската кауза, изоставенъ отъ всички.

Специално за лозарството, покойния има голѣми заслуги. Въ врѣме нашествието на филоксерата и на пероно-

Канимъ всички Лозарски Д-ва и лозари да направятъ колективни постѣпки прѣдъ г-нъ М-ра на Земледѣлието Землед. Банка и Кооперативната Банка.

Редакцията.

Освобождение виното отъ патентъ въ Франция. Въ желанието си да поощри консумацията на питиетата, наречени „хигиенични“, като вино, бира, ябълчево вино, медово вино и безалкохолни питиета, въ Франция, не отдавна, е билъ гласуванъ законъ за освобождение изброенитѣ питиета отъ плащане патентъ, при условие, што крѣчмарьтъ да не разпродава други спиртни питиета освѣнъ тѣхъ. Законътъ влиза въ сила отъ 1 януари 1915 г.

Съмнително е, обаче, дали тази мѣрка ще постигне желанния резултатъ, тъй като питиепродавцитѣ малко предпочелятъ отъ вино, а повече отъ разни ликьори, аперитиви, ракии и пр., които сж фабрикувани почти изключително съ индустриаленъ спиртъ, но въ всѣки случай е отъ полза за лозари.

спората въ България, той бѣ, може би, въ онова врѣме, единствения, който познаваше този въпросъ. Той организира борбата противъ тѣзи болѣсти, като създаде института на чиновницитѣ по филоксерата, а по-послѣ на инспекторитѣ по лозарството, откри държавнитѣ лозови разсадници, лозарското училище въ Плѣвень; изпрати младежи да се специализиратъ въ странство по лозарството, прѣдизвика мисията на професоръ Виала прѣзъ 1896 година и пр. и новото лозарство има много да дължи на него.

Като началникъ, Фетваджиевъ бѣше справедливъ, великодушень, снисходителень и благосклонень къмъ всѣкиго и се ползуваше съ голѣмъ авторитетъ и уважения отъ всички. Подвѣдомственитѣ си ги считаше като съвѣтници и сътрудници на едно и сѣщо дѣло и винаги цѣнеше тѣхното мнѣние.

Той умѣше да вдѣхне любовъ и ентузиазъмъ у всѣкиго къмъ работата на която се е посвѣтилъ да служи. За него службата по земледѣлието не бѣ кариера, а призвание на което съ апостолска ревностъ и себеотрицание трѣбва да се работи. Съобщителень, любезень и скромень, той слизаше отъ високото мѣсто което завземаше и идваше при най дребния служителъ на земледѣлието, да му даде идея, да го насърди и упѣти.

За жалость, слѣдъ напуцание на Министерството, Фетваджиевъ, като че ли излѣзе огорченъ и оскърбенъ и почти се дезинтересира отъ земледѣлческото дѣло; поне, активно участие не взимаше. А, уви, той можеше да бѣде полѣзень на това дѣло и като свободень гражданинъ. Отъ тогава до смъртъта си, той служи повечето врѣме като Директоръ на Спиртната фабрика на Т. Балабановъ въ Мездра, написа нѣколко хубави статии по земледѣлието, лозарството (каприцитѣ на присажданieto) и прѣведе съчинението на Графъ Д. Рокини. „Земледѣлческитѣ синдикати“.

Миръ на прахътъ му!

В. П. М.

Редакцията иска помощъ.

Редакцията ни се е обърнала за помощъ къмъ Г-на М-ра на земледѣлието съ слѣдното писмо:

Господине Министре,

Извѣстно Ви е, че Дружеството на Българскитѣ Пепиниеристи—Лозари си е поставило като главна цѣль издаването на Сп. „Лозарски Прѣгледъ“. Съ материалната помощ и благосклонното съдѣйствие на повѣреното Ви Министерство и органитѣ му изъ цѣлото Царство, нашитѣ жертви и усилия, можахме да приключимъ и втората годишнина на списанието. Обаче малкия му абонаментъ — годишно 3 лева (за 22 коли 1914 г.) нередовното изплащане на абонамента, плюсь ненормалнитѣ врѣмена-извънредно високи цѣни на книгата

и печатането въобще, ние приключваме годишнината съ дефицитъ, повече отъ 1000 лева, вслѣдствие на което е застрашено издаването му.

Ние, вѣрни на поставената си цѣль — подобрене и популяризиране на новото Лозарство и Винарство у насъ, въпрѣки материалнитѣ затруднения, сме рѣшили да продѣлжимъ живота му на всѣка цѣна, защото нуждата отъ просвѣта и знания на нашия новъ лозаръ и винарь при наличността на толкозъ спѣнки и несполуки въ тая областъ, е голѣма и се чувствува отъ всички. Насърдени отъ многото благодарности и благопожелания отъ лозари и учени до редакцията ни за ползата и свѣтлината, която внасяме въ тая областъ и проникнати отъ гражданския си дългъ да съдѣйствуваме за модернизирание на народното ни богатство, ние си позволяваме да се отнесемъ до държавата за да ни избави отъ материалното затруднение, съ което ще ни тластне къмъ още по ползотворна обща работа, като ни отпуснете помощъ.

Ето защо, Господинъ Министре, се обръщаме къмъ Васъ и Ви молимъ най-учтиво, като искрени работници прѣдъ своя върховенъ прѣдставителъ и защитникъ, който стои надъ всичко лично, да бждете така добри и внимателни къмъ поставената ни въ дѣйността си цѣль

Като признаваме Вашата досегашна щедростъ и помощъ и като Ви благодаримъ отъ името на всички наши абонати и четци, ласкаемъ се да вѣрваме, че Вие, вѣрни и послѣдователни на своята разумна и стабилна земледѣлска политика, ще ни дадете исканата помощъ, съ което ще ни позволите—дадете възможность, да изпълнимъ своя граждански и професионаленъ дългъ—съдѣйствуване за възобновяване на лозята ни—главенъ поминъкъ на голѣма часть граждани и селени. Съ това ще се насади вѣра и любовъ въ интеллигентния и простия младежъ у насъ за успѣха въ работата и труда и ще се прѣкъсне пакостната за отечеството ни пропаганда и стремжъ въ младежъта да игнорира труда и се отдава на бездѣлие и рушение на общото богатство и отечеството ни.

Увѣрени, че ще бжде удовлетворена настоящата ни молба, гласъ на нуждающия се лозаръ и винарь у насъ, оставаме съ отлично къмъ Васъ,

Почитание:

Редакторъ: Г. К. Червенковъ.

Искать измѣнения.

Плѣвенското Лозарско Д-во въ събранието си на 9/VI 914 г. (рѣшило, по закона и условията за застраховката слѣдното).

По закона за застраховка отъ градобитнина, слѣдъ обстойнитѣ разисквания върху всѣки единъ членъ, се рѣши: да се моли Господина Министра на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти, Кооперативната Банка и Висшия й свѣтъ, да напра-

вятъ потребното, за да се прокаратъ слѣднитѣ измѣнения:

По чл. 2. Застраховката да е въ сила отъ слѣдующия день слѣдъ подаването на заявлението въ общината и изпълване на нужнитѣ формалности.

По чл. 5. Принудителното събиране на прѣмиитѣ да почва отъ 1 декември. Мотивитѣ за това сж: да се улеснатъ лозаритѣ, които иматъ възможность да продадатъ гроздето си на вино, въ което иматъ повече смѣтка.

По чл. 7. Банката да прѣдпише на оцѣнителя въ срокъ отъ 4 дена да отиде на мѣстото за оцѣняване загубитѣ. Мотиви: колкото е по късъ срокътъ, толкова по точно могатъ да се оцѣнятъ дѣйствителнитѣ загуби.

По чл. 8. Оцѣнителната комисия да се състои отъ: Прѣседателъ оцѣнителъ на банката; държавния агрономъ и единъ застрахованъ непострадалъ лозарь—прѣдставителъ на мѣстнитѣ лозари. И тримата да сж съ рѣщающъ гласъ. Мотиви: по точна бива оцѣнката въ такъвъ случай и се избѣгватъ подозрѣнията.

По чл. 9. Да се замѣни думата оцѣнителъ съ оцѣнителна комисия, съгласно чл. 8.

По чл. 16. Оповѣстенитѣ отъ банката въ началото на застрахователната година категории и условия, немогатъ да се измѣнятъ до изтичането на годината. Мотиви: така е съ всички застрахователни и други учрѣждения.

По чл. 20. Вишия съвѣтъ при банката, покрай другитѣ си членове, да има и по двама прѣдставители отъ окръжъ, отъ които едина да е непрѣменно лозарь. Мотиви: лозовата реколта е доста интензивна. Разпространена е въ цѣла България, ангажирва голѣма застрахователна сума и трѣбва да има свои прѣдставители, за да се урегулирватъ правилно условията на застраховката.

Належащи измѣнени по Условиата.

По § 1. Да се приематъ за застраховка маточницитѣ и и вкоренилищата. Мотиви: много отъ лозаритѣ си произвеждатъ и отглеждатъ сами лозовия материалъ и нѣма сериозни мотиви за отказване застраховката на този материялъ.

По § 3. Да се остави свободенъ лозаря да застрахова, която ще частъ отъ лозето си, като означи точно мѣстността и знацитѣ на парцелата, която осигурява. Мотиви: избѣгватъ се спороветѣ между банката и оцѣнителя за парцели, които не заслужаватъ застраховка.

По § 15. Застраховането да влиза въ сила на слѣдния день отъ подаване заявлението въ Общината.

По 17. Срокътъ за прѣхвърляне категорията отъ лозаря да е до 15 августъ. Мотиви: реколтата може да бжде поврѣдена отъ стихий по-късно отъ 25 юлий. Избѣгватъ се спорове при падане на късната градушка.—

Година III. Плъвень, 1 Февруари 1915 год.

ЗАРЪЗАНСКА ПРИТУРКА НА

ЛОЗАРСКИ ПРЪГЛЕДЪ

Списание на Друж-то на Бълг. пепиниеристи-лозари.

Излиза всѣки мѣсецъ освѣнъ ноември и декември.

Годишенъ абонаментъ за България 4 лв., за странство 6 лв.

Обявления и реклами се приематъ по споразумѣние. Ржкописи не се връщатъ.

Всичко, което се отнася до списанието, се испраша до редакцията на Сп.

„Лозарски Прѣгледъ“ — Плъвень.

Къмъ Г. г. абонатитѣ.

За послѣденъ пжтъ замолваме всички, които желаятъ да получаватъ списанието, да бждатъ така добри и си изплатятъ годишния абонаментъ — 4 лева (съ пощенски записъ или гербови и пощенски марки, но 4*20 — 20 ст. даваме за размѣна на марки), най-късно до 8 февруари т. г., защото кн. 2 ще бжде изпратена само на прѣдплатилитѣ.

Които не желаятъ да платятъ прѣдварително, нека ни повърнатъ кн. 1 заедно съ календаря.

Рѣшено е да се праща вече списанието само на прѣдплатилитѣ, защото много абонати още не сж си платили и миналогодишния абонаментъ. Понеже книгата отъ день на день поскъбва и се изчерпва, а за да излиза редовно списанието, трѣбва да се купи книга за цѣла година, то нуждни сж ни пари и най-важното необходимо ни е да знаемъ колко ще сж редовни и платили абонати, за да се печати само въ толкозъ екземпляра и не се прѣскатъ и безъ това оскѣднитѣ сръдства. До сега сж си платили 500 абонати и изданието е вече напълно гарантирано,

Редакцията.

Лозари, използвайте зарѣзанъ.

И тая година ще празнуваме вѣковния празникъ на лозаритѣ, зарѣзанъ — „Св. Трифонъ“. При новото лозарство макаръ и не толкозъ тържествено и весело всѣ таки пакъ празнуваме зарѣзанъ за да отдадемъ традиционната почитъ на това благородно и божествено растение — лозата, която ни дава най сладкия и приятния плодъ — гроздето и най-приятното и полезно осветено отъ вѣковетѣ и живота питье — виното. Известно е, че по рано при старото лозарство зарѣзанъ се празнуваше съ особенни тържества и веселие отъ всички, защото имаше добро натурално и изобилно вино и защото лозаря знаеше, че и нея година слѣдъ малко и даже приятни трудове ще дойде изобилна беридба и богата награда за лозаря. Днесъ, обаче, зарѣзанъ само ще ни напомни за загубеното блаженство и ни носи страхъ за трудоветѣ, които трѣбва да положимъ и тая година въ лозята си, безъ да знаемъ какво ще получимъ и най-важното какъ и кому ще продадемъ полученото, за да можемъ се разплати и остане нѣщо за насѣщния ни хлѣбъ.

Лозарството бѣше и ще бжде главенъ поминѣкъ на болшинството дрѣбни собственици у насъ, защото нѣма съ какво друго да се занимаватъ и не може съ друга култура да използватъ земята си отрѣдена отъ Бога за лозата.

Въ единъ късъ периодъ се засадиха много нози — американски лозя и продължаватъ да се засаждатъ, но вслѣдствие направенитѣ грѣшки, създаденитѣ прѣчки, голѣма частъ отъ лозаритѣ сж недоволни и губятъ. Лозаря, незапознатъ добрѣ съ живота и културата на американската лоза, измамванъ отъ всевъзможни продавачи и посрѣдници на лози, заблуждаванъ отъ самоуци и недоучени теоритици, подтиснатъ отъ вноса на чужди вина, фалшификация и петиотнизация на вината у насъ, изнемогва подъ ударитѣ на тия злини и е обрѣченъ на явна гибель.

Кой може да избави лозаря отъ това затруднено положение и да тикне новото лозарство въ опрѣдѣлени и разчистени пѣтища?

Ний отговаряме — прѣди всичко самия лозаръ.

Той най-добрѣ познава нуждитѣ и болкитѣ си и най-добрѣ ще опжти и даже застави лѣкаря — държавата, да го излѣкува. Това може да се постигне само съ организирана борба поведена отъ всички истински лозари въ Царството противъ всичко и всѣкиго, което съставлява или създава и най-малката прѣчка на занаята и поминъка ни.

Ето защо, ний ви поднасяме настоящата притурка въ тоя тържественъ день за лозарството, съ резолюцията на лозарския съборъ станалъ въ София на 6, 7 и 8 Януарий т. г.

за да се занимаете съ нея и всички неразрѣшени въпроси по вашия занаятъ и слѣдъ като опрѣдѣлите кои сж истинскитѣ ви интереси и становището, което трѣбва да държите по тѣхъ, да турите основа — начало на борбата, която трѣбва да се поведе отъ всички истински лозари, за защита на тия интереси. Борба се води отдавна, но частична и невѣоржжена съ гласътъ, волята и срѣдствата на всички лозари за да бждѣ резултатна.

Много добри резолюции сж вземани до сега отъ лозарски дружества, събрания и лозарски събори, но сж оставали гласъ въ пустиня, защото първо сж били неясни и даже противорѣчиви и второ, най-важното, неподкрѣпвани масово и енергически отъ всѣкъждѣ.

Най послѣ, положението на лозаря стана непоносимо и трѣбва рѣшително да напустне това бездѣйствие, като ознаменува тазгодишното празнувание на зарѣзанъ съ поставяннето основния камѣкъ на общата и организирана борба, като подкрѣпи резолюцията на лозарския съборъ въ София, която е най-добра защита на истинскитѣ лозарски интереси. Ето самата резолюция:

III Лозарски Съборъ — Ст. София

До Господина Министра
на Земледѣл. и Държав. имоти
Т у к ъ.

Господине Министре,

III я Лозарски съборъ засѣдаващъ въ ст. София на 6, 7 и 8 януарий т. г., като изслуша рефератитѣ по *Директнитѣ сортове; Гръшки и прѣчки въ новото лозарство и срѣдства за прѣмахването имъ и Фалшификация на гроздовитѣ продукти: вина, ракии, конякъ и пр.* изработи слѣдната резолюция, която Ви поднася, съ молба да се вслушате въ положенията прокарани въ нея:

I во. По въпроса за директнитѣ сортове, като се взема прѣдъ видъ:

1) Че отъ досегашното проучване на многото и разнообразни директни сортове другадѣ и въ насъ, не сж се получили резултати задоволителни, било по отношение устойчивостта имъ на филоксерата, било по отношение на качество и количество на плодътъ имъ;

2) Че съ даването на тия сортове въ рѣцѣтѣ на лозаритѣ и насаждането имъ слѣдователно на по-широка база, ще се попрѣчи силно на възобновлението на лозята, за което възобновление държавата и отдѣлнитѣ лозари сж прахосали не малко срѣдства и трудъ и само ще се измами лозаря,

Р Ъ Ш И:

Да не се позволява и за напрѣдъ тѣхното садене, а съществуващитѣ вече садове отъ директни сортове да се облагатъ съ 20 лева данѣкъ на единъ декаръ.

II ро. По въпроса „грѣшки и прѣчки при възобновлението на лозята“ съборътъ като взе прѣдъ видъ:

1) Че като начинъ на възобновление засаждането на лозята съ облагородени и вкоренени лози отъ досегашната практика въ цѣлата страна е далъ най-положителни и сигурни резултати;

2) Че пушането въ продажба на долнокачествени рѣзници и облагородени лози е също една прѣчка за основаването на попълнени и дълготрайни лози.

3) Че въ страната може да се произвежда достатъчно доброкачественъ лозовъ материалъ, който се е указалъ често пжти далечъ не такъвъ само поради сторенитѣ грѣшки при основаването на нѣкои маточници, като сж поставени въ неблагоприятни почвени и климатически условия за узрѣването на материала:

4) Че поради лоша обработка на възобновенитѣ лози пропадатъ почти най-голѣмъ процентъ отъ тѣхъ,

Р Ъ Ш И:

1) Да се помоли Поч. М ство на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти да внуши на подвѣдомственитѣ си органи, натоварени съ грижата изобщо за ходѣтъ на лозарството, да пропагандиратъ засаждането на лозя изключително съ облагородени на зрѣло и вкоренени лози и въ окръжитѣ дѣто поради една ирония на нѣщата е възприетъ начинъ на възобновление (на зелено или отъ мжхъ).

2) Да учрѣди инспекторатъ, който да има за изключителна задача да контролира търговията съ лозовия материалъ;

3) Да се спазватъ строго положенията на съществуващия Законъ за Лозарството и Овощарството, като и за напрѣдъ да не се допуска вносътъ на гладѣкъ и облагороденъ материалъ отъ странство;

4) Да се пропагандиратъ отъ изпитани органи отъ Министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти разумни практики при възобновенитѣ лозя.

III-то. По „фалшификацията на вината“ съборътъ като взе прѣдъ видъ, че благодарение ниската производна стойностъ на петиотизиранитѣ и изобщо на фалшифициранитѣ вина, които съставляватъ $\frac{3}{4}$ отъ всичкитѣ консумирани вина въ страната — тѣ се явяватъ опасни и не лоялни конкуренти на натуралнитѣ вина, отъ които лозаря изключително чака своитѣ срѣдства за прѣпитание,

Р Ъ Ш И:

1) Да се забрани съ законъ специаленъ по винарството, който да не почива само на постановленията на закона за опазване общественото здраве, продажбата на каквито и да било фалшифицирани вина;

2) Да се облагатъ съ 20 стотинки на единъ литрѣ петиотизиранитѣ вина;

3) Да се прѣслѣдватъ строго разпродавачитѣ на есенции и на всевъзможни материали, които служатъ за фалшифициране на виното.

IV-то. По закона за застраховка на лозята отъ градобитнина, слѣдъ обстоянни разисквания се рѣши: да се моли да се направи потрѣбното, за да се прокаратъ слѣднитѣ измѣнения: . . . и пр. . . . (помѣстено въ кн. 1 стр. 39 т. г. подъ загл. „ИСКАТѢ ИЗМѢНЕНИЯ“).

V то. По въпроса за синия камъкъ, като се взе прѣдъ видъ, че борбата съ най-опустошителната болестъ на лозята „Пероноспората“ безъ синъ камъкъ е невъзможна, а такъвъ за сега у насъ има много малко и вслѣдствие положението вноса му за частни лица е почти невъзможенъ и лозаря рискува да изгуби слѣдующата година не само цѣлата реколтата но и 20—30% отъ главинитѣ.

Въпрѣки желаніята на Българската Земледѣлка банка да послужи на лозаритѣ, като имъ достави синъ камъкъ на по износна цѣна вслѣдствие ограниченията на закона и правилника на сжщата невъзможно ѝ е да понесе въроятния рискъ при доставката. За това събора

Р Ъ Ш И:

Да се моли Господинъ Министра на Земледѣлието и Държав. имоти да внесе въпроса — Доставка на синъ камъкъ на всички лозари въ царството отъ Българската Земледѣлка Банка на разрѣшение въ най-скоро врѣме отъ Министерския съвѣтъ, като ходатайствува да бжде наговарена банката да достави синъ камъкъ на всички лозари въ Царството, защото съ единъ малъкъ рискъ и жертва отъ страна на Поч. Министерство ще се спаси една реколтата отъ 10,000,000 лева и спасятъ всички лозари — български граждани отъ, опростаиване.

VI-то. Да се отпусна ипотекаренъ кредитъ на лозаритѣ срѣщу залогъ и на маточницитѣ, а сжществующиятъ на лозята да се увеличи.

Гр. София, 8 януарий 1915 год.

Съ почитание:

Прѣдсѣдатель: *Д. Матѣевъ.*

Подпрѣдседатели: *З. Ангеловъ и Ат. Дончевъ.*

Секретари: *Г. Арнаудовъ и Ст. Христовъ.*

Съборяни:

Слѣдватъ подписитѣ на 300 лозари отъ цѣла България.

Това сж исканията на истинскитѣ лозари и всѣки съзна-теленъ лозаръ и винарь трѣбва да ги подкрѣпи.

За сега петиотизацията и фалшификацията на вината е най-голѣмото зло на новото лозарство и всички се зарадвахме отъ тазгодишното прѣдложение на Г-на Финансовия Министръ да се облагатъ петиотизиранитѣ вина съ акцизъ, но за голѣмо съжаление намѣриха се държавници, които въ стрѣ-межитѣ си да запазятъ грубитѣ интереси на складажитѣ на правени вина, сринаха това народополезно начинание.

Като поздравяваме всички лозари съ патронния имъ праздникъ „ЗАРЪЗАНЪ“ пожелаваме имъ голѣмо плодородие тая година и апелираме къмъ тѣхъ телеграфически на „Зарѣзанъ“ да подкрѣпятъ настоящата резолюция и съставятъ лозарски дружества.

Прочие, лозари сдружете и гответе се, за да сте силни и побѣдители!

РЕДАКЦИЯТА.

Д. Г. Овчаровъ.

Виното въ историята.

Въ гръцко-египетскитѣ монументи личи, че лозата е била на голѣма почитъ още прѣди 6000 години. Въ стария Египетъ има прѣдание, че първата жертва, прѣнесена на **Озириса** — богъ на палящето слънце и на Нила — е била отъ грозде и вино.

Различни сж легендитѣ по произхода на лозата:

Дионисий пжтешествувайки изъ Арабия, уморенъ отъ изкачването на единъ хълмъ, сѣдналъ да си почине подъ сѣнката на една лоза, гроздата на която красѣли околнитѣ дървета. Увлеченъ отъ приятния сокъ на гроздата, съ който уталожил голѣмата си жажда, намислил да прѣнесе цѣното растение въ своето отечество. Извадил една млада лозичка, изкарала отъ сѣме, и като нѣмалъ въ какво друго да я прѣнесе, посадилъ я съ малко прѣстъ въ една костъ отъ **славѣй**.

Лозичката обаче, прѣзъ дългото пжтуване на Дионисия, все повече нараствала и той е билъ принуденъ да я разсади въ една лѣвска костъ и по късно въ магарешка глава; и така лозата е била прѣнесена и засадена въ Гърция.

Отъ тоя фактъ по късно се е сложила легендата, че който пиялъ малко вино ставалъ пѣснопѣецъ като славей,

който пиялъ повечко, ставалъ силенъ като лъвъ, а който злоупотрѣбвалъ съ виното — ставалъ глупавъ като магаре.

Най-познатата легенда, обаче, прѣдадена отъ Ерменскитѣ традиции и вписана въ Библията е тая, която отдава на Ноя заслугата за първото посаждане и отглеждане на лозата. Идея за упоителнитѣ свойства на виното е далъ на Ноя единъ овенъ, който, бидейки на паша, се упоилъ отъ изяденото грозде отъ дива лоза и се нахвърлил да бодне и бие другитѣ овце.

Така Ной посадилъ първата лоза, която напоилъ съ лъвска кръвь, за да ѝ даде сила, напоилъ я също и съ кръвь отъ ягне, за да облагороди дивата ѝ природа.

Ако Библията свързва произхода на виното съ Ноя, грѣцкитѣ и римски народи — го отдаватъ направо на единъ Богъ; на тоя Богъ, който е въплощавалъ душата на вселената и държалъ ключа на поколенията.

Тѣй се поражда Богътъ на виното Бахусъ. И младиятъ Богъ, оставенъ на любовнитѣ грижи на нимфитѣ, е прѣнесенъ въ Лидия и тукъ подъ покровителството на Богинитѣ растѣлъ и се развивалъ, къпанъ и напояванъ съ лозовия нектаръ.

Заедно съ появата на Бахуса, се развива и разпространява и култътъ на виното. Бахусъ въ странствованията си изъ свѣта, научава хората на лозовата култура и имъ внушава празнуването на ония празници, пълни съ знамения — наречени празници на Бахуса.

По заповѣдъ на Боговетѣ, Бахусъ се отправя да завюова Индия. Като се върналъ въ Тракия, принуждава женитѣ да напуснатъ своитѣ къщи и да се отдадатъ на празненствата по височинитѣ на върха Парнасъ.

Отъ Тракия изглежда да сж взели начало свѣтлитѣ празници на винения Богъ, които му сж донасяли много повече слава и честъ, отколкото на всички останали Богове на Олимпа.

Ето го младиятъ Богъ на виното и удоволствията.

Неговото лице е деликатно и розово като на мома; главата му, окичена съ бръшляновъ венець, е леко обърната назадъ; очитѣ му, плавающи въ красиви орбити, отражаватъ една свѣрхчовѣчна кротость; и хармоничното и хубаво тѣло изглежда че се вълнува само отъ силата на приятнитѣ усѣщания.

Моятъ култъ, вика Богътъ на виното, въплощава и възпѣва младостъта; моятъ култъ изпѣстрява живота съ зелено, съ синьо, съ свѣтлина . . .

Да живѣе Бахусъ! е общиятъ викъ, съ който се поздравлява великиятъ Богъ на виното.

И сладострастнитѣ жрици, полуголи, въ тигрови и пантерови кожи, съ разплетени, върху голи плѣщи, коси — шегуватъ се и танцуватъ подъ звуковетѣ на тарамбукитѣ и чемпаретата.

Виното е съставлявало втора тѣхна природа; и не е можалъ да се схване живота имъ иначе, освѣнъ въ хармония съ радоститѣ и безгрижието, които виното имъ донисало.

„О, ако бѣха могли кладенцитѣ да пускатъ вино,

„И вино да бѣха рѣкитѣ и моретата!“

Въ тази мисль на Графъ се заключава и се отражава идеалътъ на тогавашното врѣме.

И дѣйствително, какво сж очаквали тия весели и безгрижни Бахусови чада отъ царството задъ гроба? Нищо. Земята е прѣдоставлявала за тѣхъ театъра на удоволствията; безгрижието и веселието — есенцията на живота.

И между многото земни блага, виното се е смѣтало като продуктъ божественъ, който е извиквалъ човѣшкитѣ сърдца къмъ животъ, къмъ нѣжностъ, къмъ любовь!

И къмъ любовь:

„Безъ Бахуса Венера е хладна“.

Венера и Бахусъ винаги сж биле двѣ божества на Олимпа, между които е минавала една сладостна нишка отъ любовни чувствавания.

*

Съ французката революция, виното прѣтърпява нова фаза на животъ; не само въ влиянието, което е указвало въ обичаитѣ и чувствата на народитѣ, но и въ направлението, което започва да слѣдва неговата техника, слѣдъ безсмъртнитѣ изнамѣрвания на Лавуазие.

Тоя великъ мжченикъ на френската революция, заедно съ откриването на кислорода въ въздуха и важността, която тоя кислородъ има при всевъзможнитѣ процеси химически — налага едно истинско проучване на ферментацията и виното, като дава зачало на нова епоха — епохата на голѣмитѣ придобивки въ областята на химията и физиологията.

Приготовлението на типичнитѣ модерни вина взема импулъс, а съ това заедно се облагородяватъ вкусоветѣ на пиячитѣ; започватъ да се цѣнятъ характеритѣ що отличаватъ финнитѣ и деликатни вина.

Оргитѣ прѣставатъ; науката развива своята висока мисия на носителка на нови прийоми въ винената индустрия; искусството и историята продължаватъ да възпроизвеждатъ гроздобера и култа на виното по скромно наистина, но затуй пѣкъ съ по-голѣма искреностъ и сила.

Лозари, побързайте и си дайте поржкитѣ за синъ камъкъ въ клоноветѣ на Бѣлг. Земледѣлческа Банка.

Кн. 2 отъ „Лозарски Прѣгледъ“ ще излѣзе на 10 февруари и ще се изпрати само на прѣдплатилитѣ.

Редакторъ: Г. К. Червенковъ.